

«Արմատրոյ»

Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն

ՀՀ Արարատի մարզի Փոքր Վեդի գյուղի Մարգար
Հովհաննիսյան 26 հասցեում գտնվող դպրոցի
քանդման և նոր դպրոցի կառուցման

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
նախնական գնահատման հայտ

Կատարող՝

Տնօրեն՝

«Քոնսեկորդ» ՍՊԸ

Վ.Թևոսյան

Երևան- 2021

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	4
Օրենսդրական դաշտ, բնագավառի նորմատիվային ակտերը	6
2. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ (ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՀՁՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ԲՆԱՌԵՍՈՒՐՄՆԵՐ և ՆՅՈՒԹԵՐ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ և ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ)	9
ա. Գոյություն ունեցող իրավիճակը	9
բ. Նախադրվում է՝	9
գ. Ճարտարապետական և տեխնոլոգիական լուծումներ	9
դ. Տեխնիկական ցուցանիշները	11
ե. Քանդման և հողային աշխատանքներ	11
զ. Շինարարական և տրանսպորտային միջոցները	13
է. Զրամատակարարում և ջրահեռացում	13
ը. Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում	13
3. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ ԵՎ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՍԽԵՄԱՆ	14
3.1. Տարածքի աշխարհագրական դիրքը և բնակլիմայական պայմանները	14
3.2. Մակերևույթային և ստորգետնյա ջրային ռեսուրսներ	20
3.3. Մթնոլորտային օդ	20
3.4. Հողեր	21
3.5. Բուսական աշխարհ	21
3.6. Կենդանական աշխարհ	23
3.7. Վտանգված էկոհամակարգեր, բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ, բնության հուշարձաններ	24
3.8. Սոցիալ տնտեսական պայմանները	25
4. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՌՄԱՆԸ, ՆՎԱԶԵՑՄԱՆՆ ՈՒ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ	26
4.1 Ռիսկերի գնահատում	26
4.2 Բնապահպանական միջոցառումներ	27
4.2.1. Մթնոլորտային օդ	27
4.2.2. Զրային ռեսուրսներ	28
4.2.3. Հողային ռեսուրսներ	28
4.2.4. Թափոնների կառավարում	29

4.2.5. Աղմուկ	29
4.2.6. Կենսաբազմազանություն	30
4.2.7. Սոցիալական խնդիրներ	30
4.2.6. Աշխատանքի անվտանգություն և առողջություն	31
4.3 Փոխհատուցում	32
5. ՌԻՍԿԵՐԻ ՆՎԱԶԵՑՄԱՆ և ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ՊԼԱՆ	33
ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ	Error! Bookmark not defined.
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ	67

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Նախատեսվող գործունեություն	ՀՀ Արարատի մարզի Նոր Վեդի գյուղի Մարգար Հովհաննիսյան 26 հասցեում գտնվող դպրոցի քանդում և նոր դպրոցի կառուցում
Նպատակը	Ուսման գործընթացի անվտանգության և արդյունավետության բարելավում
Նախագծի պատվիրատու	Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ
Ձեռնարկող	«Արմատրոյ» ՍՊԸ
Ձեռնարկողի հասցե	ՀՀ, Սյունիքի մարզ, ք. Սիսիան, Ա.Մինասյան, 15
Ձեռնարկողի կոնտակտային տվյալներ, էլ փոստ, հեռախոս	Հեռ. 093 70 08 80 Տնօրեն՝ Ա.Առաքելյան
Կառուցապատվող տարածքի գտնվելու վայրը	ՀՀ, Արարատի մարզ, գ. Նոր Վեդի, Մարգար Հովհաննիսյան փողոց 26
Կառուցապատվող հողամասի ընդհանուր մակերեսը	13625քմ

Սույն նախնական գնահատման հայտում ներկայացված նախատեսվող գործունեության ձեռնարկող է հանդիսանում «Արմատրոյ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, Սյունիքի մարզ, ք. Սիսիան, Ա.Մինասյան, 15: Գործունեության իրականացման վայրը՝ ՀՀ, Արարատի մարզ, գ. Փոքր Վեդի, Մարգար Հովհաննիսյան փողոց 26:

Արարատի մարզի, Փոքր Վեդի համայնքի, Մարգար Հովհաննիսյան փողոց, 26 հասցեում գտնվող 03-096-0029-0001 կադաստրային ծածկագրով, 1.9 հա մակերեսով, բնակավայրերի նպատակային նշանակության հասարակական կառուցապատման հողամասի և 4,228.63 քմ մակերեսով դպրոցի նկատմամբ գրանցված է Հայաստանի Հանրապետության սեփականության իրավունքը (անշարժ գույքի սեփականության (օգտագործման) իրավունքի գրանցման N 2719193 վկայական):

Նախատեսվող գործունեության նպատակն է՝ ապահովել Փոքր Վեդիի միջնակարգ դպրոցի ուսումնական ծրագրերի արդյունավետ իրականացումը, ինչպես նաև անձնակազմի և աշակերտների համար հարմարավետ պայմաններ:

Ծրագրի վերաբերյալ.

ՀՀ Արարատի մարզի Փոքր Վեդի համայնքում նախագծվող միջնակարգ դպրոցի կառուցումն իրականացվելու է դպրոցների Սեյսմիկ անվտանգության բարելավման (ՍԱԲ) ծրագրի շրջանակում Ասիական Չարգացման Բանկի (ԱՉԲ) և ՀՀ կառավարության աջակցությամբ՝ արդյունքների վրա հիմնված վարկավորման (ԱՀՎ) մոդելի կիրառմամբ:

Ծրագիրը համահունչ է ՀՀ կառավարության «Աղետների ռիսկի կառավարման ազգային ռազմավարության» նպատակներին և ուղղված է անհատական, հասարակական անվտանգության մակարդակի բարձրացմանը և երկրի կայուն զարգացմանը:

Դպրոցների Սեյսմիկ անվտանգության բարելավման (ՍԱԲ) ծրագրի համար մշակվել է Բնապահպանական գնահատման և ուսումնասիրության շրջանակ (ԲԳՈՆՇ) փաստաթուղթը: Փաստաթղթի նպատակն է համատեղել ՀՀ օրենսդրական նորմերի և ԱՉԲ բնապահպանական անվտանգության մեխանիզմների պահանջները: Փաստաթուղթը մշակվել է որպես ՍԱԲ ծրագրի բնապահպանական գնահատման ուղեցույց Հայաստանի Տարածքային Չարգացման Հիմնադրամի (ՀՏՀՀ) համար, որը հանդիսանում է Ծրագիրն իրականացնող մարմինը: Փաստաթուղթը ներառում է նաև Ծրագրի բնապահպանական գնահատման հիմնական սկզբունքները, դպրոցների ընտրության չափանիշները, կազմակերպումը և ԲԿՊ իրականացման ընթացակարգերը՝ Ծրագրի իրականացման նախագծման, նախաշինարարական, շինարարության և հետշինարարական փուլերում:

Դպրոցների սեյսմիկ անվտանգության բարելավման ծրագրի յուրաքանչյուր ենթածրագրի համար իրականացվում է բնապահպանական ազդեցության գնահատում՝ ԱՉԲ Անվտանգության քաղաքականության դրույթների (2009թ.) և ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

Նախագծման համար հիմք են հանդիսացել Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի տեխնիկական առաջադրանքը և համայնքի կողմից տրված նախագծման թույլտվությունը:

Նախնական գնահատման հայտի մշակման համար օգտագործվել են հետևյալ տեղեկատվական աղբյուրները.

- Նախատեսվող գործունեության աշխատանքային նախագիծը,
- Նախատեսվող գործունեության ընթացքում հավաքագրված տվյալներն ու տեղեկատվությունը,
- Տարածքի վերաբերյալ վերլուծությունները, սխեմաները,
- Շահագրգիռ կողմերի հետ բանակցություններն ու քննարկումները:

Նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման փուլում իրականացվել են հետևյալ աշխատանքները.

- Աշխատանքային նախագծի հիման վրա նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի մշակում,
- Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ հանրային քննարկումների անցկացում,
- Բնապահպանական փորձաքննության նպատակով նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ հանրային քննարկումների արդյունքներ:

ՀՀ գործող օրենսդրությունը պահանջում է նախատեսվող գործունեության համար իրականացնել հանրության տեղեկացում և քննարկումներ նախագծման, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման, փորձաքննության փուլերում::

Օրենսդրական դաշտ, բնագավառի նորմատիվային ակտերը

Ներկայացվող գործունեության իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է ուղորդվել բնապահպանական օրենսդրության պահանջներով, որոնք ամրագրված են բնապահպանական ոլորտին առնչվող օրենսգրքերում և իրավական ակտերում: Քաղաքաշինության ոլորտի համար առավել կիրառելի ազգային բնապահպանական քաղաքականությունները և օրենսդրական կարգավորիչ հիմքերը ներկայացված են ստորև.

ՀՀ Սահմանադրություն (ընդունված 06.12.2015թ.) – 12-րդ հոդվածը <<**Շրջակա միջավայրի պահպանությունը և կայուն զարգացումը**>> սահմանում է պետության պատասխանատվությունը շրջակա միջավայրի պահպանության, բարելավման, վերականգնման, բնական պաշարների բանական օգտագործման վերաբերյալ՝ հաշվի առնելով պատասխանատվությունն ապագա սերունդների առջև: Յուրաքանչյուր ոք պարտավոր է հոգ տանել շրջակա միջավայրի պահպանության մասին:

- **ՀՀ ջրային օրենսգիրք**
- **«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք** (2014) - Օրենքով սահմանվում են ընդհանուր իրավական, տնտեսական և կազմակերպական սկզբունքներ, որոնք նախատեսված են տարբեր ծրագրերի և ճյուղային զարգացման “հայեցակարգերի” պարտադիր անցկացվող ՇՄԱԳ-ի իրականացման և փորձագիտական եզրակացության տրման համար: Համաձայն՝ “Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին” ՀՀ օրենքի, 14-րդ հոդվածով սահմանված են շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության ենթակա հիմնադրությամբ փաստաթղթերը և նախատեսվող գործունեության տեսակները: Յուրաքանչյուր նախատեսվող գործունեություն՝ շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր

ազդեցություն ունեցող ուսումնասիրություն, արտադրություն, կառուցում, շահագործում, վերակառուցում, ընդլայնում, տեխնիկական և տեխնոլոգիական վերազինում, վերապրոֆիլավորում, կոնսերվացում, տեղափոխում, լուծարում, փակում, որը կարող է ազդեցություն ունենալ շրջակա միջավայրի վրա, ենթակա է բնապահպանական փորձաքննության: Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ենթակա նախատեսվող գործունեության տեսակներն՝ ըստ բնագավառների դասակարգվում են երեք կատեգորիայի՝ «Ա», «Բ», «Գ», ըստ շրջակա միջավայրի վրա նվազող ազդեցության աստիճանի: Օրենքը հստակեցնում է ծանուցման, փաստաթղթավորման, հանրային խորհրդատվությունների և բողոքարկման ընթացակարգերը:

«Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք (ընդունված 1994թ.)

- կարգավորում է արտանետման թույլտվությունները և սահմանում է մթնոլորտային օդի աղտոտման սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաները: Աշխատավայրերում, բնակելի և հասարակական վայրերում, բնակարանային տնտեսության վայրերում, ինչպես նաև շինարարական հրապարակներում աղմուկի թույլատրելի սանիտարական նորմերը սահմանվում են ենթաօրենսդրական ակտով:

«ՀՀ հողային օրենսգիրք» (2001) - սահմանում է պետական, այդ թվում՝ տարբեր նպատակային նշանակության (գյուղատնտեսական, շինարարական, արդյունաբերական և այլ նպատակներով) հողերի օգտագործման դրույթները: Օրենսգիրքը սահմանում է նաև հողերի պահպանությանն ուղղված միջոցառումները, ինչպես նաև հողի նկատմամբ պետական մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և քաղաքացիների ունեցած իրավունքները:

«Հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքը (2008թ) - նախատեսում է ՀՀ հողերի պահպանության և արդյունավետ օգտագործման խնդիրներն ու ձևերը, սահմանում է հողային օրենսդրության և կառույցների նկատմամբ վերահսկողություն, հողերի օգտագործումն ու պահպանությունը հսկող մարմինների իրավունքներն ու պարտականությունները: Օրենքի գործողությունը տարածվում է ՀՀ Հողային Ֆոնդի բոլոր հողերի վրա՝ անկախ նպատակից, սեփականության ձևից և/կամ օգտագործման իրավունքից:

«Թափոնների մասին» ՀՀ օրենք (2004) - սահմանում է թափոնների, այդ թվում շինարարական աղբի, հավաքման, փոխադրման, պահման, մշակման, օգտահաման, ինչպես նաև շրջակա միջավայրի և մարդու առողջության վրա թափոններից առաջացող բացասական ազդեցությունների կանխարգելման հետ կապված իրավական և տնտեսական հիմքերը: Օրենքով սահմանում են նաև ոլորտի պետական լիազորված մարմինների իրավասությունները: ՀՀ Կառավարության 121-Ն որոշումը, որը վերաբերում է ՀՀ-ում վտանգավոր թափոնների վերամշակման, վնասագերծման, պահպանման, փոխադրման և տեղադրման գործունեության լիցենզավորման կարգը հաստատելու մասին (2003), պարունակում է դրույթներ ՀՀ-ում, այդ թվում քաղաքաշինության բնագավառում առաջացող բոլոր վտանգավոր թափոնների մասին:

«Բնապահպանական վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենք (2005) - կարգավորում է ՀՀ-ում բնապահպանական օրենսդրության իրականացման նկատմամբ վերահսկողության կազմակերպման ու իրականացման հետ կապված հարցերը և պետական վերահսկողության կազմակերպումը տնտեսվարող սուբյեկտների կողմից բնապահպանական օրենսդրության և ՇՄԱԳ փորձագիտական եզրակացության պահանջների կատարման վերաբերյալ, սահմանում ՀՀ բնապահպանական օրենսդրության նորմերի իրականացման նկատմամբ վերահսկողության առանձնահատկությունների, համապատասխան ընթացակարգերի, պայմանների, դրանց հետ կապված հարաբերությունների, ինչպես նաև բնապահպանական վերահսկողության իրավական և տնտեսական հիմքերը:

«Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենք (1998) - կարգավորում է շինարարական գործընթացի կազմակերպումը, պահանջում է նախատեսվող գործունեության մասին տեղակատվության հրապարակումը և նախագծման փուլում հանրության մասնակցությունը (հոդվածներ 13, 14, 15, 16, Գլուխ 6): Քաղաքաշինության ոլորտում բնապահպանական նորմերի և նորմատիվային փաստաթղթերի կիրառումն ապահովվում է Քաղաքաշինարարության նախարարի ՀՀ ՇՆ 10-01-2014 Շինարարությունում, նորմատիվ փաստաթղթերի համակարգ. Հիմնական դրույթներ Շինարարական նորմերը հաստատելու մասին N65-Ն հրամանով (8 ապրիլի 2014):

ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի «Շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության իրականացման հրահանգը» (հրաման N44, 28 ապրիլի, 1998) պահանջում է շինարարությանը վերաբերվող բոլոր նորմերի և ստանդարտների կիրառումը տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից:

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող քաղաքաշինության բնագավառի նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի ցուցակ (2013) պարունակում է ՀՀ-ում գործող շինարարական նորմերի համակարգը, այդ թվում՝ տարբեր տիպի աշխատանքների անվտանգության վերաբերյալ:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում կպահպանվեն Առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի թիվ 15-Ն, իսկ դպրոցի շահագործման ընթացքում 2017 թվականի մարտի 27-ի թիվ 12-Ն հրամաններով հաստատված սանիտարական կանոնների և նորմերի պահանջները:

2. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ (ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՀՁՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ԲՆԱՌԵՍՈՒՐՄՆԵՐ և ՆՅՈՒԹԵՐ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ և ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ)

ա. Գոյություն ունեցող իրավիճակը

Ներկա դրությամբ տարածքում առկա են դպրոցի հին շինությունները, հին կաթսայատունը, ցանկապատը, ջրամակակարարման, էլեկտրամատակարարման և կոյուղու ենթակառուցվածքները:

Տարածքում ծառեր են աճում, հիմնականում հողատարածքի սահմանագծով և դպրոցի շենքին մոտ սիզամարգերում:

բ. Նախատեսվում է՝

- Նոր դպրոցը կառուցվելու է գոյություն ունեցող դպրոցի տեղում, որը քանդվում է: Կառուցվող դպրոցի համալիրը բաղկացած է դեֆորմացիոն կարաններով անջատված ու ներքին տարածքներով իրար միացված 8 մասնաշենքերից (A, B, C, D, E, F, G, H մասնաշենքերից):
- Որպես ջեռուցման աղբյուր հանդիսանում է կառուցվող կաթսայատունը:
- Դպրոցի տարածքում նախատեսվում է դիտողների համար նստատեղերով ասֆալտե ծածկույթով խաղահրապարակ, անցուղիներ, ճանապարհներ, հարթակներ:
- Մասնաշենքերի պարագծով նախատեսվում է նոր սալվածք (բրեկչա տիպի ծածկով): Տարածքի սահմանագծով նոր ցանկապատ:

գ. Ճարտարապետական և տեխնոլոգիական լուծումներ

Համալիրը նախատեսված է 1-12 երկու զուգահեռ դասարաններով 400 աշակերտների համար: Դպրոցի հատակագծային լուծումները ունեն պարզ երկրաչափական հորինվածք և բաղկացած են 1-2 հարկանի տարրական և միջին ուսումնական մասնաշենքերից, սպորտային և բազմաֆունկցիոնալ դահլիճներից, ինչպես նաև ադմինիստրատիվ մասնաշենքերից: Ելնելով դպրոցի ֆունկցիոնալ կառուցվածքից, հիմնական բոլոր մասնաշենքերում նախատեսված են առանձնացված մուտքային բլոկներ, որոնք ապահովում են տարբեր տարիքային խմբերի անխափան հոսքերը: B և G մասնաշենքերն երկու հարկանի են, իսկ A, C, D, E, F, H մասնաշենքերը մեկ հարկանի են: Դպրոցի կառույցները գլխավոր հատակագծի վրա տեղակայված են մոտ 93.5 մ երկարությամբ և 78.75 մ լայնությամբ չափերով տեղամասի վրա: Ճարտարապետական 0.00 նիշը համապատասխանում է 822.90 մ բացարձակ նիշին:

Մասնաշենքերից յուրաքանչյուրը հատակագծում ունի հետևյալ առանցքային չափերը.

A մասնաշենք – 31.4×13.8 մ,

B մասնաշենք – 31.4×37.3 մ,

C մասնաշենք – 19.6×16.1 մ,

D մասնաշենք – 11.6×8.9 մ,

E մասնաշենք – 16.1×14.7 մ,

F մասնաշենք – 24.5×16.1 մ,

G մասնաշենք – 40.6×14.7 մ,

H մասնաշենք – 5.8×16.1 մ,

Հարկի բարձրությունը C և F մասնաշենքերում 6.1 մ է, A մասնաշենքում՝ 3.9 մ, D, E, և H մասնաշենքերում՝ 3.6 մ, B և G մասնաշենքերում՝ 3.3մ:

Շենքի կոնստրուկտիվ սխեման լուծված է երկաթբետոնյա կմախքով, միաձույլ ծածկերով և դիաֆրագմա ծառայող միաձույլ երկաթբետոնյա արտաքին և ներքին պատերով: Արտաքին պատերը և վերնածածկը ջերմամեկուսացվում են: Հիմքերը ժապավենային են: Հիմնատակի գրունտը խոշորաբեկոր բազալտներ են:

Դահլիճային մասնաշենքերի ծածկը լուծված է պողպատյա ֆերմաներով և կապերով: Տանիքները լանջավոր են և հարթ:

Միջանցքներում և սրահներում հատակները նախատեսվում են կերամոգրանիտե սալերից, դասարաններում, դահլիճներում՝ վինիլային 2մմ և 4մմ: Արտաքին դռները, վինտրաժները և պատուհանները նախատեսվում են ալյումինե, ներքին դռները՝ ՄԴՖ: Նախատեսվում են ներքին հարդարման բարձրորակ աշխատանքներ: Շենքի ճակատները զարդարվում են դեկորատիվ սվաղով և ներկվում են:

Շենքի մուտքերի մոտ նախատեսված են թեքուղիներ: Նախագծով նախատեսված են հաշմանդամների համար սանհանգույցներ, նաև երկու վերելակ $m=630կգ$, $V=1.0մ^3/վրկ$: Նախագծով նախատեսվում է մասնաշենքերի ներքին ջեռուցման և օդափոխության համակարգ: Նախատեսվում են ներքին էլեկտրասնուցման, ջրամատակարարման, կոյուղու ցանցերի վերանորոգում, նաև հակահրդեհային ազդանշանման համակարգ: Տանիքում նախատեսվում է տեղադրել արևային մարտկոցներ: Դպրոցի արտաքին ջրամատակարարման ցանցը միացված է տարածքում առկա ցանցին:

Դպրոցի ջեռուցումը իրականացվելու է նոր կաթսայատան միջոցով, որում տեղադրվելու են ջրաջեռուցիչ կաթսաներ: Կաթսաները համալրված են լինելու ժամանակակից գազային այրիչներով, որոնք ապահովելու են ազոտի օքսիդների առաջացման նվազագույն մակարդակ և պլանային ռեժիմում՝ ածխածնի օքսիդի գործնականում բացակայություն: Ծխագազերի արտանետումն իրականացվելու է

ծխնելույզի միջոցով, որի բարձրությունը պետք լինի առնվազն 1.2 մ ավելի բարձր մոտակա շինության բարձրությունից:

Առկա ծառերը շինարարության ժամանակ հիմնականում տեղափոխվելու են, մի մասը նաև հատվելու է: Փոխարենը, դպրոցի տարածքում նոր կանաչապատ գոտիներ և ծառատունկ են կազմակերպվելու:

դ. Տեխնիկական ցուցանիշները

- Աշակերտների քանակը – մոտ 400 հոգի,
- Մեկ աշակերտին ընկնող ընդհանուր մակերեսը – 14.0ք.մ,
- Ուսումնական սենյակների մակերեսը – 1338 ք.մ,
- Հողատարածքի ընդհանուր մակերեսը – 13625,0 ք.մ, /100.0%/
 - Կառուցապատման մակերեսը
- Առաջին հարկ – 3745,0 ք.մ, /27.5%/
- Երկրորդ հարկ – 1839,0 ք.մ,
- Կառույցի ընդհանուր ծավալը – 20879 մ³

Օժանդակ ենթակառուցվածքներ

- Կաթսայատուն – 30,0 ք.մ, /0.2%/
- Ոչ ջրաթափանց մակերեսներ, /սալվածք, աստիճաններ և այլն/ - 2661,0 ք.մ, /19.5%/
- Կանաչապատ տարածք, ջրաթափանց մակերեսներ – 7194,0 ք.մ, /52.8%/:

ե.Քանդման և հողային աշխատանքներ

Քանդման ենթակա են տարածքում առկա դպրոցի երեք մասնաշենքերը, տաքանցումը և կաթսայատան շենքը:

Քանդման ենթակա շինությունների պատկերը բերված է ստորև հատակագծի վրա:

Ստորև բերված են քանդման արդյունքում առաջացող թափոնների և հողային զանգվածների ծավալները.

- քանդման արդյունքում առաջացող շինարարական թափոններ՝ 1270 տ,
- հանվող գրունտ՝ 143.8 մ³:

Դպրոցի քանդման աշխատանքների հիմք է հանդիսանում ՀՀ կառավարության 2019 թվականի N 87-Ա «Անհատույց սեփականության իրավունքով գույքը հանձնելու և քանդման (ապամոնտաժման) աշխատանքները կազմակերպելու մասին» որոշումը¹: Սույն որոշման կետ 2-ով սահմանված կարգով դպրոցի շենք-շինությունների քանդման արդյունքում ձևավորվելիք շինանյութը սեփականության իրավունքով անհատույց հանձնվելու է դպրոցի կառուցման համար ընտրված շինարարական կազմակերպությանը:

Հանված գրունտը ամբողջությամբ կօգտագործվի տարածքի բաշխարգման համար:

¹ <http://www.irtek.am/views/act.aspx?aid=98264>

Շինարարության նախապատրաստման փուլում տեղանքում կհանվի 1275 մ³ բերրի հող, որը կպահեստավորվի հատուկ հատկացված վայրում՝ ցանկապատի երկայնքով և աշխատանքների ավարտից հետո կօգտագործվի կանաչապատման համար:

զ. Շինարարական և տրանսպորտային միջոցները

Շինարարական աշխատանքները իրականացնելու համար նախատեսվում է օգտագործել հետևյալ տեխնիկական և տրանսպորտային միջոցները.

- Ավտոկռունկ՝ 1 - 2 հատ,
- Բետոնատար մեքենա՝ 1 հատ
- Էքսկավատոր՝ 1 հատ
- Բեռնատար մեքենա՝ 2 - 3 հատ:

է. Զրամատակարարում և ջրահեռացում

Զրամատակարարման և ջրահեռացման գործընթացներն իրականացվում են գործող շինարարական նորմերի ու կանոնների և տեխնիկական պայմանների համաձայն:

Փոքր Վեդիի Մ.Հովհաննիսյանի անվան դպրոցը ներկայումս ապահովված է ջրամատակարարման և կոյուղու համակարգերով:

Զրատարում վթարների և վերանորոգումների ժամանակ ջրամատակարարման անընդհատությունը ապահովվելու, ինչպես նաև ներքին հակահրդեհային ջրաքանակ ապահովելու համար նախատեսվում է պահուստային բաքի տեղադրում, որը միաժամանակ կարգավորող դեր է կատարում:

ը. Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում

Փոքր Վեդիի Մ.Հովհաննիսյանի անվան դպրոցի նոր շենքի կառուցման ժամանակ օգտագործվելու են տարբեր շինարարական նյութեր, այդ թվում երկաթբետոն, սրբատաշ և կոպտատաշ քար, փայտ, մետաղ, ապակի, բարձրորակ սվաղ, երեսապատման բարձրորակ նյութեր, ավազ, ցեմենտ, ներկանյութեր, բետոնյա կոնստուկցիաներ, մետաղական կոնստուկցիաներ և այլն:

Բնառեսուրսներից օգտագործվելու է ջուր՝ շինհրապարակների տարածքների ջրցանի, հողի/գրունտի խոնավացման, ինչպես նաև շինարարական անձնակազմի խմելու և կենցաղային կարիքների համար:

Շինարարական նպատակներով ջրի ծախսը պայմանավորված է փոշեռոգացման օջախների ջրմամբ:

Այդ ծախսը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$V_1 = S \times K \times T \times K_1,$$

Որտեղ՝ S - թրջվող մակերեսն է, 800 մ^2 ,

K - ջրցաման նորման – $0.0015 \text{ մ}^3/\text{մ}^2$

T – ջրցանի /տաք և չոր եղանակի/ օրերը ամբողջ շինարարության ընթացքում՝ 290 օր

K_1 – ջրցանի օրական քանակը, 2

Այսպիսով՝ $V_1 = 800 \times 0.0015 \times 290 \times 2 = 696.0 \text{ մ}^3/\text{շին.ժամ}$:

3. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ ԵՎ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՍԽԵՄԱՆ

3.1. Տարածքի աշխարհագրական դիրքը և բնակլիմայական պայմանները

Փոքր Վեդի գյուղի տեղանքը Արաքս գետի լայն հովիտն է, կուտակումային /նստվածքային-բերուկային/ ռելիեֆի տիպով, որտեղ նախալեռնային ռելիեֆի ձևերը սահուն անցնում են ամբողջովին մշակվող դաշտավայրի ռելիեֆի ձևին:

Տարածաշրջանում բացակայում է նորագույն հրաբխականությունը: Չկան ռելիեֆ առաջացնող արտածին երևույթներ՝ սողանքներ, չինգիլներ, քարանձավներ, սելավային բերուկներ և այլն:

Լանդշաֆտը

Տարածքում գերակշռում են *լերկուտները և կիսաանապատային լանդշաֆտը*: Ցածրադիր մասում մարդու գործունեության արդյունքում ստեղծվել է *կուլտուրական լանդշաֆտ*՝ չոր, մերձարևադարձային պտղաբուծության, այգեգործության և բանջարանոցային կուլտուրաների մշակության դաշտերի տեսքով: Անապատային և կիսաանապատային լանդշաֆտի բնական մասեր մնացել են միայն անջրդի տարածություններում, դաշտամիջյան ճանապարհների եզրերին և մշակված հարթավայրի վրա կղզյակների պես առանձնացող ցածրադիր բլրակների վրա:

Երկրաբանական կառուցվածքը

Գեոմորֆոլոգիական տեսակետից տեղամասը հարթ է, գտնվում է Արարատյան լճա-ակումուլյատիվ հարթավայրի սահմաններում: Ռելիեֆի բացարձակ նիշերը տատանվում են $821.5 - 822.5$ մետրերի սահմաններում:

Շրջանի և տեղամասի երկրաբանական կառուցվածքում մասնակցում են չորրորդական ժամանակաշրջանի, ժամանակակից դելյուվիալ-պրոլյուվիալ լճագետային առաջացումները: Ներկայացվող տարածքում գրունտի սառչման

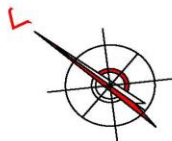
առավելագույն խորությունը կազմում է 0.5 մ: Ստորերկրյա /գրունտային/ ջրերի հորիզոն մինչև 8 մ կատարած հորատանցքերում չի հայտնաբերվել:

Համաձայն ՀՀՇՆ II-6.02-2006 Փոքր Վեղի գյուղը գտնվում է սեյսմիկ 3-րդ գոտում:

Տեղամասի երկրաբանական կառուցվածքի և սեյսմիկ պայմանների մասին մանրամասն ներկայացված է կցված ինժեներա-երկրաբանական եզրակացության մեջ:

Ստորև բերված է տեղանքի իրադրային սխեման:

ՓՈՔՐ ՎԵՐԻ ԳՅՈՒՂԻ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԴՊՐՈՑԻ ՏԱՐԱԾՔԻ
ԻՐԱՎԻՃԱԿԱՅԻՆ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ, Մ. 1:2000

ՀՀ Արարատի մարզ, գ. Փոքր Վեդի, Մարգար Հովհաննիսյան քիվ 26 հասցե

ԳԱՏԱԿՐԱՅԻՆ - ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐՈՐԱՎ			
ՏՆՕՐԵՆ		ՓՈՔՐ ՎԵՐԻ ԳՅՈՒՂԻ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԴՊՐՈՑԻ ԷՍԹԵՑԱՅԻՆ ՆԱԽԱԳԻԾ	
ՆԱԾ		ՀՀ Արարատի մարզ, գ. Փոքր Վեդի, Մարգար Հովհաննիսյան քիվ 26 հասցեում	
ՆԱԿ		ՃԱՐՏԱՐԱԳԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	ՓՈՒԼ
			ԷՆ 02
			11
		ԻՐԱՎԻՃԱԿԱՅԻՆ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ	Ֆ A3

Կլիմայական պայմանները

Փոքր Վեդիի կլիմայի նկարագրության համար հիմք են վերցվել Վեդի քաղաքի օդերևութաբանական կայանի տվյալները, իսկ որոշ պարամետրեր, որոնք Վեդու օդերևութաբանական կայանը չի գրանցել, ներկայացվում են մոտակայքում գտնվող Արարատ քաղաքի օդերևութաբանական կայանի տվյալներից: Փոքր Վեդիի տարածքի կլիման բնորոշվում է որպես “տաք” /”Շինարարական կլիմայաբանություն” ՀՀՇՆ II-7.01-2011, աղյուսակ 3.2/: Ամառ՝ շոգ, չոր, միջին ջերմաստիճանը հուլիսին՝ 21°C , հարաբերական խոնավությունը (ժ 15-ին)՝ 35% ցածր, բարենպաստ լեռնահովտային քամիներ՝ միջին արագությունը 2,0-3,0 մ/վ:

Ձմեռ՝ ցուրտ, անհողմ, միջին ջերմաստիճանը հունվարին 0°C -ց մինչև մինուս 5°C , հարաբերական խոնավությունը (ժամը 15-ին) 60-70%, քամու միջին արագությունը՝ 2,0-3,0 մ/վ: Տեղումների միջին տարեկան քանակությունը՝ 286 մմ, թեև հնարավոր են նաև հեղեղներ՝ ապրիլ և մայիս ամիսներին օրական 24 - 36 մմ: Տարվա ամենաշոգ և ամենաչոր ամիսը օգոստոսն է: Մեծ է արևափայլի տևողությունը՝ 2968 ժամ/տարի և, բնականաբար, քիչ է անարև օրերի քանակը՝ 33 օր/տարի:

Քամու վարդի ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ գերակշռում է քամու հյուսիս- արմատքից դեպի հարավ-արևելք ուղղությունը տարվա բոլոր եղանակներին: Համաձայն Արարատ քաղաքի օդերևութաբանական կայանի տվյալների տարածաշրջանում գերակշռում են թույլ քամիները /ապրիլին 2.8 մ/վրկ միջին արագություն, իսկ տարվա ընթացքում քամու միջին արագությունը 1.9 մ/վրկ է/: Ուժեղ քամիներով օրերի թիվը տարեկան միջին հաշվով 18 օր է, երբ քամու պոռթկման արագությունը 15մ/վրկ-ից բարձր է: Այնուամենայնիվ հայցվող տարածքը կարելի է բնորոշել հողմանվտանգ:

Աղյուսակ 3.1 Մթնոլորտային օդի միջին ջերմաստիճանը Վեդի քաղաքի օդերևութաբանական կայանի տվյալներով

	Բարձրությունը ծովի մակարդակից, մ	Միջին ջերմաստիճանը ըստ ամիսների, C°												Միջին տարեկան	Բացարձակ նվազագույն	Բացարձակ առավելագույն
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
Վեդի	833	-2,6	0,2	6,7	12,7	18,1	22,0	26,7	26,6	22,8	15,9	7,6	0,21	13,0	-26	42

Աղյուսակ 3.2 Օդի հարաբերական խոնավությունը Վեդի քաղաքի օդերևութաբանական կայանի տվյալներով

	Բարձրությունը ծովի մակարդակից, մ	Օդի հարաբերական խոնավությունը ըստ ամիսների, %												Միջին տարեկան	Միջին ամսական ժ. 15-ին	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		հունվարին	օգոստոսին
Վեդի	833	72	68	61	51	50	46	45	30	30	46	65	80	55	-	-

Աղյուսակ 3.3 Մթնոլորտային տեղումները և ձնածածկույթը Վեդի քաղաքի օդերևութաբանական կայանի տվյալներով

Բնակավայրի անվանումը	Տեղումների քանակը միջին ամսական / օրական առավելագույն, մմ													Ձնածածկույթ, մմ		
	Ըստ ամիսների												տարեկան	Առավելագույն տասնօրյակային ձնածածկույթը	Տարվա ձնածածկույթի օրերը	Ձյան մեջ ջրի առավելագույն քանակը
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
Քաղաք Վեդի	19	14	21	45	46	30	19	4	13	30	29	16	286	-	-	-
	19	13	23	24	36	22	17	5	13	14	22	14	36			

Աղյուսակ 3.4 Քամու պարամետրերը Արարատ քաղաքի օդերևութաբանական կայանի տվյալներով

Բնակավայրի, օդերևութաբա- նական կայանի անվանումը	Միջին տարեկան մթնո- լորտա լին ճնշում, (հՊա)	Ամիսներ	Կրկնելիությունը, % ըստ ուղղությունների Միջին արագությունը, մ/վ								Անհոդմությունների կրկնելիությունը,%	Միջին ամսական արագությունը,մ/վ	Հաշվարկային արագությունը, մ/վ, որը հնարավոր է մեկ անգամ "ո" տարիների ընթացքում		
			Հյուսիս- սային (Հս)	Հյուսիս- Արևելյան (ՀսԱրլ)	Արե- վելյան (Արլ)	Հարավ- Արևելյան (ՀվԱրլ)	Հարավ (Հվ)	Հարավ- Արևմտյան (ՀվԱրմ)	Արևմտ- յան (Արմ)	Հյուսիս- Արևմտ- յան (ՀսԱրմ)			20	50	100
			4	5	6	7	8	9	10	11			14	15	16
1	2	3									12	13	14	15	16
Արարատ քաղաք	921,6	հուն- վար	16	3	8	18	10	5	11	29	50	1,3	25	27	29
			1,9	1,6	1,7	2,7	2,1	1,5	1,9	2,2					
		ապրիլ	13	4	8	29	15	5	8	18	28	2.3			
			2,7	2,3	2,7	3,4	2,8	2,7	2,4	2,8					
		հուլիս	18	3	6	14	12	5	10	32	23	2.3			
			2,6	2,7	2,2	2,7	2,2	2,1	2,6	3,0					
		հոկտեմ- բեր	17	3	8	18	13	4	11	26	39	1.5			
			2,3	1,8	1,7	2,3	2,0	1,9	2,1	2,5					

3.2. Մակերևութային և ստորգետնյա ջրային ռեսուրսներ

Տարածաշրջանի հիմնական ջրագրական միավորը Արաքս գետն է: Փոքր Վեդի գյուղի հեռավորությունը մոտակա հատվածից կազմում է մոտավորապես 4 կմ: Վեդի գետը գտնվում է ավելի քան 7 կմ հեռավորության վրա:

Արաքս գետը² Հայկական լեռնաշխարհի ամենախոշոր գետերից մեկն է: Անդրսահմանային գետ է: Ունի 1072 կմ երկարություն, որից 200 կմ կազմում է Հայաստանի և Թուրքիայի սահմանը: Հայաստանի գետերի մեծագույն մասը (որոնց ավազանները, միայն վերցված, կազմում են հանրապետության տարածքի 73.5 տոկոսը) պատկանում է Արաքսի ավազանին: Արաքսը վաղնջական ժամանակներից հանդիսացել է հայոց քաղաքակրթության կարևոր բնօրրաններից մեկը:

ՀՀ-ում մակերևութային ջրերի որակի մոնիթորինգ իրականացվում է “Շրջակա միջավայրի մոնիթորինգի և տեղեկատվության կենտրոն” ՊՈԱԿ-ի կողմից:

2019 թվականի ընթացքում տեղի է ունեցել հայ-իրանական երեք համատեղ նմուշառում, որի արդյունքում վերցվել են ինչպես Արաքս գետի ջրի, այնպես էլ գետի հատակային նստվածքների փորձանմուշներ:

Արաքս գետի 11 դիտակետից վերցված ջրի փորձանմուշներում որոշված ցուցանիշներից, ըստ ձկնա-տնտեսական նորմերով գնահատման, գերազանցվել են ԹՔՊ-ի, ամոնիում, նիտրիտ, սուլֆատ իոնների, ցինկի, պղնձի, քրոմի, նիկելի, մանգանի, վանադիումի, երկաթի, ալյումինի և սելենի ՍԹԿ-ները:

3.3. Մթնոլորտային օդ

ՀՀ տարածքում մթնոլորտային օդի որակը /աղտոտվածությունը/ վերահսկում է “Շրջակա միջավայրի մոնիթորինգի և տեղեկատվության կենտրոն” ՊՈԱԿ-ը, որը Փոքր Վեդի համայնքում չունի մշտադիտարկման կետեր: Գյուղում մթնոլորտային օդի որակը գնահատելու համար որոշակի վերապահումով կարելի է կիրառել “Շրջակա միջավայրի մոնիթորինգի և տեղեկատվության կենտրոն” ՊՈԱԿ համապատասխան ձեռնարկ-նուլեցույց³: Ըստ այդ ուղեցույցի մինչև 10 հազար բնակչությամբ բնակավայրերի համար օդի ֆոնային աղտոտվածության ցուցանիշներն են²

Փոշի՝ 0.2 մգ/մ³;

Ծծմբի երկօքսիդ՝ 0.02 մգ/մ³;

² <https://hy.wikipedia.org/wiki/Արաքս>

¹ EIMC N 15-1/14 ՀՀ շրջակա միջավայրի էկոլոգիական մոնիթորինգի արդյունքների մասին. Տեղեկանք, օդային ավազան, էջ 22

² ՀՀ բնապահպանության նախարարության “Շրջակա միջավայրի վրա ներգործության մոնիթորինգի կենտրոն” ՊՈԱԿ. “ՀՀ բնակավայրերի մթնոլորտային օդի աղտոտող նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաները” ուղեցույց-ձեռնարկ: Երևան-2011

Ազոտի երկօքսիդ՝ 0.008 մգ/մ³;

Ածխածնի օքսիդ՝ 0.4 մգ/մ³:

3.4. Հողեր

Փոքր Վեդիի տարածաշրջանին բնորոշ է հողի *կիսանապատային գորշ* տիպի, *տիպիկ մնացորդային, կարբոնատային* ենթատիպը:

Կիսանապատային գորշ հողերը

ՀՀ –ում կիսանապատային գորշ հողերը զարգանում են նախալեռնային գոտու 850-1250 մ բաժրության սահմաններում: Այդ հողերի համար բնորոշ է հորիզոնների թույլ տարանջատումը, հումուսային հորիզոնների փոքր հզորությունը (25-40 սմ), պրոֆիլի թույլ հումուսայնությունը (1.5-2.0 %), բարձր կարբոնատայնությունը (6-30%), հիմնային ռեակցիան (рН 7.8-8.3), միջին կլանման ծավալը (20-30 մգ.էկվ/100 գ) և փոշիացած ստրուկտուրայնությունը: Գրունտային ջրերը կիսանապատային գորշ հողերի հողակազմական գործընթացների վրա էական ազդեցություն չունեն: Այս հողերն ալկալիացված չեն, իսկ որոշ տարածքների աղակալման պատճառը հողառաջացման ապարներն են և գիպսային հորիզոնները: Աղակալումը հիմնականում ունի սուլֆատային բնույթ, որը ուժեղ բացասական ազդեցություն չի թողնում գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերրիության վրա: Կիսանապատային գորշ հողերը հարուստ են կալիումով՝ 45-67 մգ/100գ, ֆոսֆորով՝ 3,7-4,2 մգ/100գ և աղքատ են ազոտով՝ 1,4-2,1 մգ/100գ: Այս հողերի երկարատև մշակման և ոռոգման պայմաններում, ինչը բնորոշ է Վեդու տարածաշրջանի հարթավայրային մասին, տեղի է ունենում վերին շերտերի կարբոնատների լվացում, որը նպաստում է հողի ջրաֆիզիկական հատկությունների լավացմանը, հողաշերտի հզորացմանը, ավելանում է հումուսի պարունակությունը, հասնելով 2-2,5%-ի: Լվացվում են ներքին շերտերում առկա ջրալույծ աղերը, վերանում են հողի պրոֆիլում ցեմենտացված շերտերը, ինչպես նաև մակերսային շերտի կեղևակալումը: Հողերը ձեռք են բերում բերրիության բարձր մակարդակ, ինչը նպաստում է բերքատվության բարձրացմանը: Երկարատև կուլտուրականացման արդյունքում, այս հողերի բերրիության մակարդակը չի զիջում ոռոգելի մարգագետնային գորշ հողերին:

Փոքր Վեդու տարածաշրջանում կիսանապատային գորշ հողերի հողառաջացնող ապարները խճաքար – խճավազային ապարներն են, կարոնատ-կրաքարային, ավազաքարային, կավավազային լցվածքով:

Տեղանքի հողերը ենթարկվել են մարդածին ազդեցության և կորցրել են իրենց բնական հատկանիշները և խիստ էրոզացված են:

3.5. Բուսական աշխարհ

Ներկայացվող տարածքները պատկանում են Երևանի ֆլորիստիկ շրջանին: Երևանի ֆլորիստիկ շրջանը զբաղեցնում է 700-1700 ծ.մ. բարձրունքային սահմանները,

բուսատեսակների թվով այն ամենահարուստներից է՝ 1920 բարձրակարգ բույս, բուսականության հիմնական տիպերն են անապատային, կիսանապատային, աղուտներ, տափաստաններ, գիհու նոսրանտառներ, բնաշխարհիկ /էնդեմիկ/ բուսատեսակների թիվը 46 է, իսկ ՀՀ Բույսերի Կարմիր գրքում գրանցված տեսակների թիվը 144 է:

Վեգետացիոն շրջանը քննարկվող տարածքներում սկսվում է ապրիլի կեսերին: Բուսածածկի փոփոխությունը կատարվում է բավականին արագ: Բնորոշ գարնանային բույսերն են՝ տարբեր սոխուկավոր էֆեմերները և խաչածաղկավորները: Անմիջապես ձնհալից հետո երևում են վառ գունավորում ունեցող սագասոխուկի /Gagea/, մկնասոխի /Scilla/, պապլորի /Muscari/, աստղաշուշանի /Ornithogallum/, ճարտարուկի /Draba/ ծաղիկները: Այդ շրջանը կարճատև է լինում /սակայն գարնանային ֆլորայի որոշ ներկայացուցիչները՝ օրինակ ճարտարուկը /Draba/, շարունակում է ծաղկել մինչև օգոստոսը: Հուլիսի վերջին շատ բույսերի վեգետացիան իր գագաթնակետին է հասնում, որից հետո բուսականությունը հիմնականում չորանում է, վեգետացիան շարունակում են մայն չորասեր բույսերը՝ թփերը և կիսաթփերը:

Անապատային բուսականություն

Անապատները Հայստանում գրավում են փոքր տարածքներ՝ հիմնականում Արաքս գետի միջին հոսանքի գետահովտում: Տարածված են հալոֆիլ և գիպսոֆիլ անապատները: Հալոֆիլ անապատներին բնորոշ բույսերն են. Օշան Հավամրգանման /Salsola ericoides Bieb./, Օշան ծառանման /S. dendroides Pall./, Օշան նատրիումային /S. nitraria Pall./, Սարսազան կամ աղապուտուկ կոնաձև /Halocnemum strobilaceum /Pall./ Bieb/. –կարմիրգորգային է, Սոլերոս /Salicornia europaea/, Կալիդիում /Kalidium caspicum/, Աղահասկ /Halostachys caspica/, Բորակաբույս /Nitraria schoberi/: Հալոֆիլ համակեցությունների հետ է կապված էնդեմիկ տեսակ՝ արարատյան որդան կարմիրի /Porphyrophora hammelii/ գոյությունը, որը զարգանում է հիմնականում որդանախոտի /Aeluropus littoralis/ արմատների վրա:

Գիպսոֆիլ անապատները բնորոշ են արաքսյան հարթավայրը շրջապատող լեռնաշղթային /Երանոս, Երախ, Ուրց/: Գիպսոֆիլ անապատներին բնորոշ բույսեր են՝ Սապնարմատ /Gypsophila/ ցեղի ներկայացուցիչները, Մոլոկան Թախթաջյանի /Lactuca takhtadzhianii/, Զուգատերև /Zygophyllum atriplicoides, Օշան գորշ /Salsola cana C. Koch, S/, Ստերիգմա թաղիքավոր /Sterigmostemum tomentosum Spach/, Օշան բողբոջակիր /Salsola gemmascens Pall./, Սապնարմատ /Gypsophila aretioides Boiss./, Աղածաղիկ նոսրածաղիկ /Halanthium rarifolium C. Koch/, Գլխակտուց Թախտաջյանի /Cephalorrhynchus takhtadzhianii Kirp/ և այլն:

Կիսանապատային բուսականություն

Կիսանապատ հիմնականում զբաղեցնում են Արարատյան հարթավայրի դելյովիալ նախալեռները՝ ծովի մակերևույթից 800-ից մինչև 1200մ բարձրությունը, որոշ վայրերում՝ մինչև 1500մ: Կիսանապատներին բնորոշ է օշինդր-էֆեմերային

բուսածածկույթը, մասնավորապես Օշինդր բուրավետը /*Artemisia fragrans* Willd., Ավելաբույս գետնատարածը /*Kochia prostrata* /L./ Schrad./, Կապար փշոտը /*Capparis spinosa* Willd./, Բորբոսատետուկ գորշը /*Ceratoides papposa* Botsch. et Ikonn./, Փշամանդրիկ փշավորը /*Atraphaxis spinosa* L./, Դժնիկ պալլասին /*Rhamnus pallasii* Fisch. et Mey./, Լվաճաղիկ արծաթատերևը /*Tanacetum argyrophyllum* /C. Koch/ Tzvel./, Դաշտավուկ սոխուկավորը /*Poa bulbosa* L. *Bromus*, *Aegilops*/, Անապատասեզը /*Eremopyrum*/, Վառվուկի տեսակները /*Alyssum*/, Որդանախոտ աղասերը /*Aeluropus littoralis* /Gouan/ Parl/և այլն: Կիսաանապատներին ամենաբնորոշ բուսատեսակը օշինդրն է: Օշինդր բուրավետը /*Artemisia fragrans*/, առավել տարածված է չաղակալված կարբոնատային, քարքարոտ, գորշ հողերում: Կիսաանապատներում բուսական համակեցությունները դաշտավուկազգիների հետ կարող են առաջացնել առանձին կղզյակներ /դաշտավուկ, անապատահասկ, մորտուկ, ցորնուկ, ծնկախոտ/: Կիսաանապատների բուսածածկույթը, չնայած միջավայրի քսերոֆիտ պայմաններին, տարբերվում է տեսակային կազմի բազմազանությամբ: Գարնանը կիսաանապատների տարածքը սովորաբար ծածկվում է էֆեմերներով /*Ceratocephala falcata*, *Anisantha tectorum*, եղջյուրազլխիկ, ջարդախոտ, գաղտրիկ, շնկոտեն և այլն/, որոնք աճում են օշինդրի համակեցությամբ: Օշինդրային կիսաանապատներում ինքնուրույն խմբեր է կազմում փշոտ կապարը /*Capparis spinosa*/:

Անմիջապես դպրոցի տարածքում վայրի բուսատեսակներ և համապատասխանաբար ՀՀ Կարմիր կարմիր գրքում գրանսված տեսակներ չկան:

3.6. Կենդանական աշխարհ

Տարածաշրջանում նկարագրվում են մանր կրծողներ, թռչուններ: Միջատներից առկա են ուղղաթևավորների մի քանի տեսակներ, թաղանթաթևավորներ, թեփուկաթևավորներ: Հազվադեպ հանդիպում են մրջնաբներ: Տարածքում կենդանիների միգրացիոն ուղիներ չեն հայտնաբերվել:

Ստորև ներկայացված է տարածաշրջանին բնորոշ կենդանատեսակների աղյուսակը:

Աղյուսակ 3.5.

Դաս Class	Կարգ Order	Ընտանիք Family	Ցեղ Genus	Տեսակ Species	Հայերեն Անվանում Armenian Name
Reptilia	Squamata	Lacertidae	Lacerta	agilis	Ճարպիկ մողես
Reptilia	Squamata	Lacertidae	Lacerta	media	Միջին մողես
ves	Galliformes	Phasianidae	Coturnix	coturnix	Սովորական լոր
ves	Passeriformes	Corvidae	Pica	pica	Սովորական կաչաղակ
Aves	Passeriformes	Corvidae	Corvus	monedula	Սովորական ճայ
Aves	Passeriformes	Passeridae	Passer	domesticus	Տնային ճնճղուկ
Mammalia	Rodentia	Cricetidae	Microtus	arvalis	Սովորական դաշտամուկ

Անմիջապես դպրոցի տարածքում վայրի կենդանիների ապրելավայր չկա և համապատասխանաբար ՀՀ Կարմիր կարմիր գրքում գրանսված կենդանիներ չկան:

3.7. Վտանգված էկոհամակարգեր, բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ, բնության հուշարձաններ

Փոքր Վեդիի տարածաշրջանում են գտնվում “Գոռավանի ավազուտներ” և “Խոր Վիրապ” պետական արգելավայրերը:

“Գոռավանի ավազուտներ” պետական արգելավայրը բնության հատուկ պահպանվող տարածք է, արգելավայրը ստեղծվել է 1959 թ-ին, ՀՍՍՀ ՄՍ հունվարի 29-ի N 20 որոշմամբ՝ 200 հա տարածքի վրա: Այն գտնվում է Արարատի մարզում, Արարատյան գոգավորության նախալեռնային թեք հարթություններում, Գոռավան գյուղական համայնքի հարավ-արևելյան մասում ծովի մակարդակից 920-980 մ բարձրության վրա: «Գոռավանի ավազուտներ» պետական արգելավայրի կանոնադրությունը և տարածքի չափը հաստատվել են ՀՀ կառավարության 2007 թ. հունվարի 25-ի Խոր Վիրապ պետական արգելավայր ստեղծելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2002 թ. մայիսի 30-ի N 925-Ն որոշման մեջ լրացումներ ու փոփոխություններ կատարելու մասին N 975-Ն որոշմամբ: Համաձայն այդ որոշման, «Գոռավանի ավազուտներ» պետական արգելավայրը, առանց պետական արգելավայրի կարգավիճակի փոփոխության, հանձնվել է ՀՀ բնապահպանության /շրջակա միջավայրի/ նախարարության «Խոսրովի անտառ» պետական արգելոց» ՊՈԱԿ ենթակայությանը՝ պահպանության և վերականգնման աշխատանքներն առավել արդյունավետ կազմակերպելու նպատակով: ՀՀ կառավարության 2011 թ. մարտի 31-ի N324-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Գոռավանի ավազուտներ» պետական արգելավայրի սահմանների նկարագիրը և հատակագծի սխեման: Ներկայումս արգելավայրը զբաղեցնում է 95.99 հա տարածք: Արգելավայրը ձևավորվել է Արարատյան հարթավայրի Ուրծի լեռնաշղթայի հյուսիսարևմտյան լանջերի ռելիեֆային ալյուվյալ նստվածքների մի քանի տեղամասերի վրա: Արգելավայրի վրա բացասական ներգործություն ունեցող տնտեսական գործունեությունը սահմանափակելու կամ արգելելու նպատակով 100 մ լայնությամբ շրջագծով տարածքը սահմանվել է որպես պահպանման գոտի:

«Գոռավանի ավազուտներ» պետական արգելավայրի պահպանության օբյեկտն է Անդրկովկասում բնական ջուգոնի Գեղաձնկիկ մատիտեղանմանի /*Calligonum polygonooides*/ միակ ամբողջական աճման էկոհամակարգը, մնացորդային սորուն ավազներ իր յուրօրինակ ֆլորայի և ֆաունայի էնդեմիկ, հազվագյուտ և անհետացող տեսակներով:

Փոքր Վեդին հեռու է “Գոռավանի ավազներ” պետական արգելավայրի սահմանագծից 9 – 9.5 կմ:

«Խոր Վիրապ» պետական արգելավայրը ստեղծվել է ՀՀ Արարատի մարզի Փոքր Վեդի գյուղական համայնքի վարչական սահմաններում, Արաքս գետի ձախակողմյան

մասի Խոր Վիրապ եկեղեցական համալիրի և Հայաստանի հնագույն մայրաքաղաք Արտաշատի աջակողմյան հատվածում գտնվող՝ 50,28 հա խոնավ տարածքի վրա:

Արգելավայրի կազմակերպման հիմնական նպատակը միջազգային նշանակություն ունեցող խոնավ տարածքի էկոհամակարգի, բուսական ու կենդանական աշխարհի՝ հատկապես ջրլող թռչունների ու դրանց ապրելավայրերի, հազվագյուտ բուսատեսակների ու դրանց աճելավայրերի պահպանության, բնականոն զարգացման, վերարտադրության ու կայուն օգտագործման ապահովումն է: Արգելավայրի հատուկ պահպանության օբյեկտները մերձարաքսյան խոնավ տարածքի էկոհամակարգի յուրահատուկ կենդանական աշխարհն ու ջրաճահճային բուսականությունն են:

Ներկայացվող դպրոցի տարածքը հեռու է «Խոր Վիրապ» պետական արգելավայրի սահմանագծից 1.5 – 2 կմ:

3.8. Սոցիալ տնտեսական պայմանները

Տվյալ գործունեության ազդակիր է հանդիսանում ՀՀ Արարատի մարզի Փոքր Վեդի համայնքը:

Փ. Վեդի⁴

Փոքր Վեդի գյուղը գտնվում է Արարատյան դաշտավայրում, Բիբլիական Արարատի ներքո, Արաքս գետի ձախ ափին, թայրաքաղաք Երևանից 28կմ հարավ-արևելք, մարզկենտրոն Արտաշատից հեռու է 10կմ, ծովի մակերևույթից բարձր է 820մ: Տարեկան տեղումների քանակը կազմում է 200մմ : Գյուղի վարչական տարածքը կազմում է 1601 հա, որից՝ մշակովին 780 հա: Բնակչության թիվը կազմում է 3295 մարդ, որից՝ 3291 հայ, 1 մոլդովացի, 1 թաթար, 1 օսեթ, 1 ասորի, ընտանիքների թիվը՝ 1120:

Համայնքը սահմանակից է Թուրքիային և Շահումյան, Տափերական, Նոր Կյանք, Լուսառատ համայնքներին: Գյուղի տարածքում է գտնվել Հայաստանի նախկին մայրաքաղաքներից մեկը՝ Արտաշատը:

Համայնքի տարածքին կից է պատմական Խոր Վիրապ վանքը, որի տարածքում է գտնվում պատմական Արտաշատի բանտը, որտեղ 287թ. բանտարկվել է Գրիգոր Լուսավորիչը, որը հետագայում՝ 301թ., դուրս գալով զնդանից, դարձավ Հայոց I կաթողիկոսը: 2001թ. մեծ շուքով նշվեց քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն ընդունման 1700 ամյակը:

Գյուղի հողերը գերխոնավ և աղակալված են եղել, այդ պատճառով էլ միայն բրինձ են ցանել: Հետագայում գյուղի բնակիչներով ձեռնամուխ են եղել ճահճուտների վերացմանը, ապա ցանել են բամբակ, ճակնդեղ, եգիպտացորեն և հացահատիկ: Այնուհետև գյուղում կառուցվել են քարեշեն և բարեկեցիկ տներ:

⁴ Արարատի մարզպետարանի պաշտոնական կայք

Գյուղի մշակովի տարածքը կազմում է 780 հա: Վարելահող՝ 507 հա, բազմամյա տնկարք՝ 148 հա, որից՝ 68 հա պտղատու այգի, 79 հա խաղողի այգի, 125 հա տնամերձ:

Փոքր Վեդի համայնքն ունի միջնակարգ դպրոց՝ 780 տեղանոց, Մշակույթի տուն որտեղ գործում է Մանկական երաժշտական դպրոց, մանկապարտեզ՝ 280 տեղանոց, բուժամբուլատորիա, դեղատուն, հայ փոստի բաժանմունք, խանութներ՝ 10 մթերային, 1 տնտեսական, 1 արդյունաբերական, 1 շինանյութերի, գազալցակայան: Համայնքը գազաֆիկացված է:

Գյուղում գործում են ֆուտբոլի, քիմբոքսի, ըմբշամարտի խմբակներ: Համայնքի բնակիչները զբաղվում են հողագործությամբ և անասնապահությամբ: Հիմնականում աճեցնում են խաղող, պտուղ և բանջարաբոստանային կուլտուրաներ: Աճեցրած բերքը հանձնում են գինու և պահածոների գործարաններին, կամ վաճառում Երևանի շուկաններում:

Գյուղում գործում է Փոքր Վեդի – Երևան և Փոքր Վեդի –Արտաշատ տրանսպորտային երթուղիներ: Գյուղը հնարավորություն ունի օգտվելու ինտեռնետ կապից և բջջային կապի ծառայություններից:

Գյուղի հիմնախնդիրներն են.

- նոր թաղամասերի գազաֆիկացում, խմելու ջրագծերի անցկացում, ոռոգման ցանցի 27կմ հատվածի հողե հունի վրա կիսախողովակների տեղադրում, խմելու ջրագծերի վերանորոգում, միջնակարգ դպրոցի դահլիճների վերանորոգում, դպրոցի պատուհանների և դռների փոխում, լոկալ ջեռուցման անցկացում, մշակույթի տան դռների, պատուհանների փոխում և կոսմետիկ վերանորոգում, մշակույթի տան աթոռների ձեռքբերում, ֆուտբոլի դաշտի կանաչապատում և նստատեղերի ստեղծում:

4. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՌՄԱՆԸ, ՆՎԱԶԵՑՄԱՆՆ ՈՒ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

4.1 Ռիսկերի գնահատում

Փոքր Վեդի համայնքի նոր դպրոցի կառուցման ընթացքում շրջակա միջավայրի վրա կդրսևորվեն որոշակի բացասական ազդեցություններ, ակայն վերջիններս կկրեն ժամանակավոր բնույթ: Ազդեցությունները իրենց բնույթով կլինեն սահմանափակ և կարճատև և պայմանավորված կլինեն շինարարական աշխատանքներով:

Շինարարության փուլում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները և ռիսկերը հիմնականում պայմանավորված են արտանետումներով և աղմուկով, որոնք կարող են առաջանալ՝

- Գոյություն ունեցող շինությունների և սալապատ հատակների քանդման ընթացքում,
- Նոր դպրոցի շենքի շինարարության ժամանակ հիմքերի փորման ընթացքում
- Շինարարական տեխնիկայի շահագործման ժամանակ դիզելային վառելիքի այրման արդյունքում,
- Հողային զանգվածների և շինադրի տեղափոխման հետ կապված,
- շինհրապարակների տեղադրման և վառելիքաքսայուղերի պահեստավորման հետ կապված,
- Շինարարության ընթացքում մեքենաների և տեխնիկայի տեղաշարժի ժամանակ,
- Շինարարական տեխնիկայի շահագործման ընթացքում աղմուկի մակարդակի ավելացմամբ:

Թվարկված աշխատանքների ազդեցությունը նվազեցնելու և փոխհատուցելու նպատակով նախատեսված են բնապահպանական միջոցառումներ, որոնք ներառված են բնապահպանական կառավարման պլանում:

4.2 Բնապահպանական միջոցառումներ

Շրջակա տարածքների և գործունեության ազդեցության ենթակա մոտակա բնակչության վրա բացասական ազդեցությունները հիմնականում պայմանավորված են շինարարական աշխատանքների իրականացմամբ, կրում են ժամանակավոր բնույթ և ունեն կարճատև ազդեցություններ: Այդ ազդեցությունները կարող են կանխվել կամ նվազեցվել բնապահպանական կառավարման պլանով (ԲԿՊ) նախատեսված՝ սոցիալական ազդեցությունները մեղմացնող միջոցառումների և բնապահպանական միջոցառումների արդյունավետ իրականացման արդյունքում, որին պարտավոր են հետևել՝ շինարարը, հսկող և վերահսկող մարմինները:

Շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում շրջակա տարածքների և սոցիալական միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությանների կանխման, կամ մեղմացման միջոցառումները ըստ ազդեցության ուղղությունների ներկայացվում են ստորև:

4.2.1. Մթնոլորտային օդ

Օդային ավազանը աղտոտումից պահպանելու համար նախատեսված են՝

- Շինարարական աշխատանքների /փոշեառաջացման աշխատանքներ/ ընթացքում իրականացնել ջրցան,

- Սորուն նյութերի ժամանակավոր կուտակումները և շինհրապարակը ծածկել համապատասխան բարձրությամբ թաղանթով՝ կանխարգելելու համար փոշու տարածումը,

- Պարբերաբար ստուգել շինարարական տեխնիկայի և փոխադրամիջոցների տեխնիկական վիճակը և իրականացնել կարգաբերում:

- Գրունտի և սորուն նյութերի տեղափոխումն իրականացնել ծածկված թափքերով բեռնատարներով:

- Խուսափել անորակ վառելիքի օգտագործումից:

Հաշվի առնելով այն, որ Սեյսմիկ անվտանգության բարելավման (ՍԱԲ) ծրագրում ընդրկված յուրաքանչյուր ենթածրագիր ըստ ազդեցության դասակարգվում է «Գ» կատեգորիա, օդի աղտոտվածության կամ աղմուկի մակարդակի չափումներ կարվեն միայն այն դեպքերում, եթե բողոքների գրանցամատյանում լինեն ազդակիր կողմերի կողմից համապատասխան բնույթի գանգատներ:

Ջերմասպառումը կրճատելու և համապատասխանաբար ջերմային էներգիայի արտադրության ժամանակ առաջացող արտանետումները նվազեցնելու նպատակով նախատեսված է տանիքների վրա տեղադրել արևային մարտկոցներ:

4.2.2. Ջրային ռեսուրսներ

Ջրային ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման նպատակով նախատեսվել են հետևյալ միջոցառումները.

- Օգտագործել պատրաստի բետոնի խառնուրդ, որը գնել համապատասխան մատակարարներից,

- Ջրցանի ծավալները հաշվարկել այնպես, որ չառաջանան մակերևութային հոսքեր և ջուրը բավականացնի միայն փոշենստեցման համար,

- Տարածքի հոսքաջրերը միավորել մեկ բակային ցանցում և միացնել գոյություն ունեցող հեղեղատար ցանցին:

4.2.3. Հողային ռեսուրսներ

Հողային ռեսուրսների պահպանության նպատակով անհրաժեշտ է՝

- Շինարարական նյութերի և քայուղերի ժամանակավոր պահեստները տեղադրել բետոնապատ մակերեսի վրա, որտեղ ապահովված կլինի հոսակորուստների հավաքման համակարգով,

- Աշխատանքների ավարտից հետո տարածքը բարեկարգել, վերականգնել և մաքրել՝ առաջացած թափոնները տեղափոխելով Փոքր Վեդիի համայնքապետարանի կողմից հատկացված աղբավայր,

- Քանի որ դպրոցի տարածքում առկա են կանաչ գոտիներ, աշխատանքները և շին հրապարակը կտեղադրվեն արդեն իսկ խախտված կամ սալապատ տեղամասերում, որպիսի չվնասվի բերրի հողաշերտը:

Շինարարության ընթացքում հանվող գրունտը ամբողջությամբ օգտագործվելու է տարածքի բարեկարգման նպատակով:

Շինարարության նախապատրաստման փուլում հանված 1275 մ³ բերրի հողը կպահեստավորվի և աշխատանքների ավարտից հետո կօգտագործվի տարածքի կանաչապատման համար: Հողի կտրումը, պահեստավորումը, պահպանումը և հետագա օգտագործումը կիրականացվի ՀՀ կառավարության 02.10.2017 թ. «ՀՈՂԻ ԲԵՐՐԻ ՇԵՐՏԻ ՀԱՆՄԱՆ ՆՈՐՄԵՐԻ ՈՐՈՇՄԱՆԸ ԵՎ ՀԱՆՎԱԾ ԲԵՐՐԻ ՇԵՐՏԻ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆՆ ՈՒ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2006 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒԼԻՍԻ 20-Ի N 1026-Ն ՈՐՈՇՈՒՄՆ ՈՒԺԸ ԿՈՐՑՐԱԾ ՃԱՆԱՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» N 1404-Ն պահանջներին համապատասխան:

4.2.4. Թափոնների կառավարում

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում առաջանում են կենցաղային և շինարարական աղբ:

Կենցաղային աղբ՝ 50 – 60 մ³ ծավալով:

Շինարարական աղբ՝ 1270 տ, որը համաձայն ՀՀ բնապահպանության /ներկայում՝ շրջակա միջավայրի/ նախարարի 25.12.2006թ. N 430-Ն հրամանի համապատասխանում է «Պատի բետոնե իրեր, սյուներ, փչացած և աղտոտված բետոնային սալիկներ» տեսակին, դասիչ՝ 39901200 01 00 4, վտանգավորության դաս՝ IV:

Շինարարական թափոնների կառավարումը կիրականացվի ՀՀ կառավարության № 30 արձանագրային որոշման համաձայն, կտեղափոխվի և կթափոնակույտվի համայնքապետարանի կողմից թույլատրված համայնքային աղբավայրում:

Շինարարական և կենցաղային աղբով շրջակա տարածքների աղտոտումը բացառելու նպատակով նախատեսվում է՝

- Շինհրապարակում բացառել թափոնների ժամանակավոր կուտակումները,
- Թափոնները ժամանակին տեղափոխել հատկացված վայրեր՝ համայնքի ղեկավարի կամ աղբավայրը շահագործողների հետ նախապես կնքված պայմանագրերի համաձայն,
- Շինանյութերի ձեռք բերում միայն լիցենզավորված մատակարարներից:

4.2.5. Աղմուկ

- Աղմուկի մակարդակը նվազեցնելու համար նախատեսվում է՝
- Շինարարական աշխատանքները և տրանսպորտի տեղաշարժը կազմակերպել ցերեկային ժամերին,
- Պարբերաբար ստուգել և կարգաբերել տեխնիկական միջոցների և ավտոտրանսպորտի շարժիչները,

- Շինարարական տեխնիկական միջոցների ընտրության ժամանակ հատուկ ուշադրություն դարձնել դրանց աղմուկի մակարդակին:
- Խուսափել աղմկահարույց մեքենաների և սարքավորումների օգտագործումից, անհրաժեշտության դեպքում խլացուցիչների տեղադրում:
- Որպես փոխհատուցման միջոցառում տարածքում ստեղծել կանաչապատ գոտիներ:

4.2.6. Կենսաբազմազանություն

Կենսաբազմազանության վրա հնարավոր ազդեցություններ չեն դիտարկվում, քանի որ բացակայում է բնական լանդշաֆտը, տարածքն ամբողջովին յուրացված է: Կենդանիների հանդիպելը տարածքում անհավանական է:

Աշխատանքների ավարտից հետո տարածքը կբարեկարգվի, կկանաչապատվի և կհանձնվի դպրոցի տնօրինությանը:

Ներկայում տարածքում առկա են մի քանի տասնյակ ծառ, հիմնականում սոսի և բարդի, որոնցից 22-ը կվերատնկվեն:

Կանաչապատման աշխատանքներն նախատեսվում է իրականացնել՝ առաջնորդվելով ՀՀ կառավարության 08.02.2018 թվականի N108-Ն որոշման դրույթներով:

Նախատեսվում է տարածքի 52.8 տոկոսը՝ 7194 ք.մ. կանաչապել: Կանաչապատումը ներառում է՝ սիզամարգի տեսքով աշխատանքներ և ծառատունկ: Սիզամարգի մակերեսը կկազմի՝ 5310 մ², մնացած տարածքում կիրանացվի ծառատունկ:

Դեկորատիվ տեսք ապահովելու նպատակով կանաչապատման համար օգտագործվելու է սոսի, կաղնի, գնդաձև ակացիա, հացենի և թփատեսակներ: Այս տեսակները հարմար են Փոքր Վեդի գյուղի լանդշաֆտին և բնակլիմայական պայմաններին: Նախատեսվում է ընդհանուր առմամբ տնկել 240 ծառ:

Տարածքում առկա է ոռոգման համակարգ, որը աշխատանքների ընթացքում կվերանորոգվի:

Բարեկարգման և կանաչապատման հատակագիծը բերված է սույն հայտի 35-րդ էջում:

4.2.7. Սոցիալական խնդիրներ

Շինարարության փուլում հնարավոր սոցիալական ազդեցություններից խուսափելու նպատակով նախատեսվում է՝

- Թույլ չտալ շինարարական աշխատանքների կատարումը սահմանված ժամերից դուրս.
- Շինհրապարակը ցանկապատել և վերահսկել՝ կանխելու համար չլիազորված անձանց մուտքը շինհրապարակ,

- Վտանգավոր տեղամասերում տեղադրել նախազգուշացնող նշաններ,
- Որակավորված աշխատակիցների միջոցով իրականացնել սարքավորումների պարբերական զննումներ
- Շինարարների համար՝ անվտանգության աուդիտների, առաջին օգնության և անվտանգության դասընթացների պարբերաբար կազմակերպելում և իրականացում:

Ճանապարհների խաթարման և ծանրաբեռնվածության հետևանքով բնակչությանը պատճառված անհանգստությունը մեղմելու նպատակով նախատեսվում է՝

- Շինարարական հրապարակում բեռնատար մեքենաների ժամանակավոր կայանման համար տարածքների տրամադրում,
- շինարարական մեքենա-սարքավորումների տեղաշարժի կազմակերպում շարասյուներով և սահմանափակ արագությամբ (≤ 30 կմ/ժ), ինչպես նաև մեքենաների իրար հաջորդող տեղաշարժի կազմակերպում՝ առնվազն 30 րոպե պարբերականությամբ,
- Ցուցանակների տեղադրում, ինչպես նաև ժամանակավոր անցումների նախատեսում՝ որպես այլընտրանքային ճանապարհներ:

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի N 438 որոշման 43-րդ կետի «Հիմնարկները, իրավաբանական և ֆիզիկական անձինք աշխատանքների կատարման ժամանակ պատմական, գիտական, գեղարվեստական և այլ մշակութային արժեք ունեցող հնագիտական և մյուս օբյեկտների հայտնաբերման պահից պարտավոր են դադարեցնել աշխատանքները և դրա մասին անհապաղ հայտնել լիազորված մարմնին»:

4.2.6. Աշխատանքի անվտանգություն և առողջություն

Առողջության և աշխատանքային անվտանգության միջոցառումները շինարարության փուլում կիրականացվեն կապալառուի կողմից՝ համաձայն ԲԿՊ-ում նկարագրված միջոցառումների:

Մինչև աշխատանքների սկիզբը շինարարական աշխատանքները իրականացնող կապալառուն պետք է մշակի և ՀՀ ԱԻՆ համապատասխան ստորաբաժանման հետ համաձայնեցնի «Արտակարգ իրավիճակների ռիսկը կանխելու կամ հնարավոր չափով նվազեցնելու գործողությունների ծրագիր»-ը: Ծրագրում անհրաժեշտ է ներառնել հետևյալ միջոցառումները.

- անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների (քամու արագություն, անհողմություն, մառախուղ, տեղատարափ անձրևներ) մասին հաղորդագրություն ստանալուց հետո կատարվող գործողությունների (միջոցառումների) ծրագիր, ըստ որի. անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների մասին հաղորդման ստանալուց

հետո շինարարության պատասխանատուն դադարեցնում է սորուն շինանյութերի բեռնաթափման աշխատանքները,

- հակահրդեհային անվտանգության հետ կապված միջոցառումների ծրագիր,
 - շինարարական աշխատանքների ժամանակ՝
- ❖ մշտապես իրականացնել շինարարական հրապարակի, բաց պահեստների հակահրդեհային միջտարածությունների ժամանակին մաքրում հրդեհավտանգ թափոններից և աղբից, քանի որ հակահրդեհային միջտարածությունները չեն կարող օգտագործվել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար,
 - ❖ հրդեհաշիջման համար նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները և անցումները պետք է միշտ ազատ լինեն, շինարարության ընթացքում ճանապարհների փակման դեպքում, ջրային աղբյուրներին մոտենալու կամ այդ հատվածով անցնելու նպատակով տեղադրել շրջանցման ուղղությունը ցույց տվող ցուցանակներ,
 - ❖ շինարարական աշխատանքների տեղամասերում տեղադրել հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներ, փակցնել հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ:

4.3 Փոխհատուցում

Ինչպես նախորդ ենթակետերում նշվել է, բնապահպանական միջոցառումների նպատակն է նվազեցնել գործունեության ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա և վերականգնել բոլոր այն տեղամասերի նախնական վիճակը, որոնք կենթարկվեն գործունեության ազդեցության:

Նախագծով նախատեսված շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո տարածքը բարեկարգել:

Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո որպես կարևոր միջոցառումներ նախատեսվում է՝

- Բոլոր մակերեսներն այդ թվում՝ ժամանակավոր օգտագործված տարածքները վերականգնել մինչև սկզբնական վիճակը
- Ամբողջ շին աղբը, նյութերի մնացորդները և սարքավորումները հեռացնել շինհրապարակից,
- Այն տեղամասերում, որոնք ենթակա են գործունեության ազդեցության, նախատեսվում է իրականացնել նախնական ուսումնասիրություն:

Բոլոր բնապահպանական միջոցառումները ներառված են շինարարության նախահաշվի մեջ և կիրականացվեն շինարարական կազմակերպության կողմից:

5. ՌԻՍԿԵՐԻ ՆՎԱԶԵՑՄԱՆ և ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ՊԼԱՆ

Ռիսկերի նվազեցումը կարելի է ապահովել իրականացնելով մի շարք բնապահպանական միջոցառումներ, որոնք ամփոփվել են բնապահպանական կառավարման պլանում և կազմակերպել իրականացվող աշխատանքների մոնիթորինգ:

ԲԿՊ-ն իրենից ներկայացնում է շրջակա միջավայրի, մարդու առողջության ու շինարարների անվտանգության վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունների նկարագրությունը, որոնք հնարավոր են ծրագրի իրականացման նախագծման, շինարարության և շահագործման փուլերում և դրանք կանխող, մեղմացնող միջոցառումների ցանկը:

ԲԿՊ պարունակում է նախատեսվող գործունեության բոլոր փուլերի ընթացքում (նախագծում, շինարարություն, շահագործում) կանխատեսված հնարավոր անցանկալի բացասական ազդեցությունները կանխելու և մեղմացնելու միջոցառումները, ինչպես նաև մոնիթորինգի գործողություններ՝ ստուգելու համար շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքի համապատասխանությունը պլանավորված մեղմացնող միջոցառումներին:

Հիմնական կապալառուն պատասխանատու է լինելու ԲԿՊ-ում ներառված միջոցառումների իրականացման համար և իր հերթին համապատասխան պայմանագրային պարտավորություններ է նախատեսելու ենթակապալառուի հետ իր պայմանագրերում:

ԲԿՊ-ում նախանշված մեղմացնող միջոցառումների կատարումը և դրանց արդյունավետությունը ստուգելու նպատակով շինարարության կապալառուի կողմից կիրականացվի կանոնավոր մոնիթորինգ, որի շրջանակներում նախագծային կազմակերպության բնապահպանության մասնագետի կողմից՝ յուրաքանչյուր փուլի մասով, կիրականացվեն մոնիթորինգի ստուգայցեր: Արդյունքները գրանցվելու են մոնիթորինգի ստուգաթերթիկում:

ԲԿՊ-ն, որը ներկայացված է ստորև, ընդգրկվելու է ծավալաթերթերում և որպես անբաժանելի բաղադրամաս կցվելու է պայմանագրային փաստաթղթերին:

Մեղմացնող միջոցառումներ					
Ծրագրի գործողություններ	Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցություններ	Առաջարկվող մեղմացնող միջոցառումներ	Պատասխանատու մարմին	Մոնիտորինգի պատասխանատու մարմին	Մեղմացնող միջոցառումների ինդիկատիվ արժեքը գնահատվում է ծրագրի արժեքի մոտ 2%
ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ՓՈԽՒ					
1. Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննություն և դրական եզրակացության ձեռքբերում	Գործունեությունը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություններ շրջակա միջավայրի վրա և ըստ ՀՀ ՇՄԱԳ օրենքի պահանջում է բնապահպանական պետական փորձաքննություն:	1.1. Մշակվել և ՇՄՆ է ներկայացվելու՝ ՆԳՀ հաշվետվությունը՝ բնապահպանական պետական փորձաքննություն իրականացնելու և փորձագիտական եզրակացություն ձեռք բերելու նպատակով:	«Արմատրոյ» ՍՊԸ	ՀՏԶՀ	
2. Հասարակական լսումներ, հանրության իրազեկում	Հանրության ոչ պատշաճ տեղեկացվածությունը և հնարավոր բողոքները կարող են Ծրագրի ժամկետների ձգձգման պատճառ դառնալ:	2.1. ՄԱԲ ծրագրի, դպրոցի կառուցման նախագծի և ԲԿՊ-ի վերաբերյալ հանրային քննարկումը իրականացվել է 2020 թվականի օգոստոսի 26-ին՝ ժամը 10:00-ին, առցանց՝ Zoom հավելվածով: Հանրային քննարկման մասին հայտարարությունը տպագրվել է «Առավոտ» օրաթերթի օգոստոսի 13-ի համարում, 2020թ.: 2.2. Հանրային լսումներում ներկայացվել է նաև Բողոքների Անդրադարձման Մեխանիզմն (ԲԱՄ), որի ներդրումը կիրականացվի ՀՏԶՀ-ի կողմից սահմանված մեխանիզմին համաձայն (զանգահարել ՀՏԶՀ-ի թեժ գիծ և/կամ տես 4.1 ենթակետ):	ՀՏԶՀ, «Արմատրոյ» ՍՊԸ, Դպրոցի տնօրինություն, Փոքր Վեդիի համայնքապետարան	ՀՏԶՀ	
3. Մրցութային և պայմանագրային փաստաթղթերի պատրաստում	ԲԿՊ-ի պահանջները անհրաժեշտ է հաշվի առնել աշխատանքային նախագծում, որի արդյունքում հնարավոր են բնապահպանական	3.1. Աշխատանքային նախագիծը անհրաժեշտ է մշակել հաշվի առնելով ԲԿՊ-ում պլանավորված մեղմացնող	ՀՏԶՀ	ՀՏԶՀ	

	բացասական ազդեցություններ՝ դպրոցի շինարարության և շահագործման փուլերում:	միջոցառումները, որոնք պետք է ներառված լինեն նաև մրցութային և պայմանագրային փաստաթղթերում:			
ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՓՈՒԼ (ՔԱՆԴՈՒՄ ԵՎ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄ)					
1.Առողջության և աշխատանքային անվտանգության պլան					
4. Շինարարական հրապարակի բոլոր գործողությունները	ԲԿՊ-ի և դպրոցի վերակառուցման ծրագրի բնապահպանական պահանջների մասին տեղեկատվության պակասը կարող է հանգեցնել շրջակա միջավայրի վատթարացման: Շինհրապարակին կից և շինհրապարակի մերձակայքում բնակվող մարդկանց ցանկացած հիվանդությունը, վնասվածքը կամ մահը վտանգավոր նյութերի, շին առարկաների ոչ ճիշտ դասավորման և շինհրապարակի ոչ ճիշտ կազմակերպման պատճառով անընդունելի է և կպահանջի համապատասխան պատժամիջոցների կիրառում:	4.1. Անհրաժեշտ է նշանակել բնապահպանական/ աշխատանքային անվտանգության և արտակարգ իրավիճակների համար պատասխանատու անձ, ով մշտապես ներկա կգտնվի շինհրապարակում: 4.2. Անհրաժեշտ է ձեռնարկել միջոցառումներ կողմնակի անձանց մուտքը շինհրապարակ արգելելու համար. ցանկապատում, պահակակետեր, ցուցանակներ, պատտառներ այլ: 4.3. Անհրաժեշտ է բացառել անվտանգության կանոնների խախտման դեպքերը, մասնավորապես չհսկված էլեկտրական գործիքների առկայությունը շինհրապարակում: 4.4. Անհրաժեշտ է ապահովել կրակմարիչի առկայությունը և հեշտ հասանելիությունը շինհրապարակի բոլոր մեքենաներում և հատվածներում: 4.5. Անհրաժեշտ է փակցնել հակահրդեհային անվտանգության պատտառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ և այլն: 4.6. Անհրաժեշտ է ապահովել առաջին բուժ օգնության դեղատուփի առկայությունը և	Կապալառու	ՀՏԶ ՏՎԽ	
			Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		

		հեշտ հասանելիությունը շինհրապարակում: 4.7. Բանվորական և այլ անձնակազմը պետք է ապահովվի սեզոնային արտահագուստով և այլ անձնական պաշտպանիչ սարքավորումով, ինչպես նաև անհրաժեշտ է նախատեսել լծակներ դրանց կիրառումն ապահովելու համար: 4.8. Բարձրության (1.5 մ և ավելի) վրա աշխատանքներում իրականացնել անվտանգության միջոցառումներ, մասնավորապես, անվտանգության ձողեր, տեսանելիության ժապավեններ, նշաններ և այլ միջոցառումներ, ինչպես նաև բանվորներին տրամադրել անվտանգության գոտիներ: 4.9. Ըստ անհրաժեշտության իրականացնել փլուզման վտանգ ունեցող կառույցների ամրակալում դպրոցի հին շենքի ապամոնտաժման գործողություններում: 4.10. Աշխատանքային անվտանգության և առողջության հետ կապված միջադեպերը պետք է գրանցել և հաշվետվության ձևով ներկայացնել ՀՏԶՀ-ին: 4.11. Աշխատողներին անհրաժեշտ է տրամադրել կոնկրետ աշխատանքի անվտանգության հրահանգավորում՝ աշխատանքը սկսելուց առաջ: Հրահանգավորման իրադարձությունը պատշաճ պետք է գրանցել գրանցամատյանում:	Կապալառու Կապալառու Կապալառու Կապալառու Կապալառու		
--	--	---	--	--	--

		4.12. Խստագույնս պահպանել ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող աշխատանքային անվտանգության նորմերը: 4.13. Բարձրության (≥ 1.5 մ) վրա աշխատանքներում, մասնավորապես, հավաքովի շինարարական աստիճանների կառուցվածքներում պատշաճ մակարդակով իրականացնել անվտանգության միջոցառումները (անվտանգության բազրիք, տեսանելիության ժապավեններ, նշաններ, տախտակամածի և այլ միջոցառումներ): 4.14. Բարձրության (≥ 1.5 մ) վրա աշխատանքներում անհրաժեշտ է բանվորներին տրամադրել անվտանգության գոտիներ: Իրականացնել պատշաճ մակարդակով հրահանգավորում, որպեսզի աշխատանքները իրականացնելիս բանվորները պարտադիր կրեն անվտանգության գոտիներ:	Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		
Շինարարական հրապարակում կորոնավիրուսային հիվանդության տարածման կանխարգելմանն ուղղված գործողություններ	Կորոնավիրուսային հիվանդության (COVID-19) տարածում և աշխատակիցների առողջական վիճակով պայմանավորված շինարարական աշխատանքների ծավալների կրճատում:	4.15. Անհրաժեշտ է նշանակել կորոնավիրուսային հիվանդության տարածման կանխարգելման նպատակով միջոցառումների պատասխանատու (այսուհետ՝ պատասխանատու): 4.16. Անհրաժեշտ է շինհրապարակում պարբերաբար իրականացնել կորոնավիրուսային հիվանդության տարածման և կանխարգելման միջոցառումների վերաբերյալ իրազեկում/դասընթաց:	Կապալառու	ՀՏՁՀ ՏՎԽ	
			Կապալառու		

		4.17. Անհրաժեշտ է շին.հրապարակում ապահովել COVID19-ի մասին և հիմնական պաշտպանական միջոցների մասին պաստառներով: Պաստառները պետք է փակցված լինեն տեսանելի վայրերում: 4.18. Անհրաժեշտ է հրապարակում ապահովել օգտագործված դիմակների և ջեռնոցների համար նախատեսված, ծածկով (կափարիչով) և համապատասխան նշումով աղբամաններ: 4.19. Անհրաժեշտ է հրապարակում պահել կորոնավիրուսային հիվանդության զարգացման բարձր ռիսկային խմբի (թույլ իմունային համակարգ ունեցող անձինք, 65 և բարձր տարիք, քրոնիկ հիվանդություններ և այլն) աշխատողների վերաբերյալ գրանցամատյան, որտեղ կատարել նշումներ ռիսկային խմբի աշխատողների ներգրավածության, բնորոշ սիմպտոմների վերաբերյալ նշումներ: 4.20. Անհրաժեշտ է հրապարակում իրականացնել մաքրության և աշխատանքային տարածքի, մակերեսների և գործիքների ախտահանման գործողությունները պատշաճ եղանակով և ժամանակահատվածում: 4.21. Անհրաժեշտ է բոլոր աշխատողներին տրամադրել ապահովել պաշտպանիչ դիմակներով, ձեռնոցներով և COVID19-ի այլ անհատական պաշտպանիչ միջոցներով:	Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		

		4.22. Հրապարակում ախտանքային հանդիպում/քննարկումներն, ինչպես նաև դասընթացներ և ուսումնական այլ քննարկումներն անհրաժեշտ է կատարել բացօթյա տարածքում, աշխատողների հիմնական կազմի և նվազագույն քանակով աշխատողների ներգրավվածությամբ և պահապանելով սոցիալական՝ 1.5-2 մ, հեռավորություն: 4.23. Անհրաժեշտ է շինարարական հրապարակում ապահովել ախտահանիչ (ալկոհոլի հիմքով) հեղուկները և անձեռոցիկներ: 4.24. Անհրաժեշտ է շինարարական հրապարակում ապահովել ձեռքերի լվացման հնարավորություններ՝ հոսող ջուր, արմնկային կամ ոտնակային (ցանկալի է) կառավարման ծորակներով օճառներ, իսկ դրանց բացակայության/անհնարինության դեպքում անմիջապես ապահովել ախտահանիչ (ալկոհոլի հիմքով) հեղուկով: 4.25. Անհրաժեշտ է իրականացնել աշխատողների ջերմաչափում: Յուրաքանչյուր աշխատողի ջերմությունը չափել օրական՝ երկու անգամ, որից մեկը՝ աշխատանքի ներկայանալու պահին և կատարել համապատասխան նշումներ ջերմաչափման գրանցամատյանում: 4.26. Անհրաժեշտ է բացառել սուր շնչառական վարակների ախտանշաններով (ջերմություն, հազ, հարբուխ,	Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		

		դժվարաշնչություն) աշխատողների մուտքը շինարարական հրապարակ: 4.27. Շինարարական հրապարակում բոլոր աշխատողներն անհրաժեշտ է պարտադիր կրեն պաշտպանիչ դիմակներ, բացառությամբ ՀՀ առողջապահության նախարարի N 29-Ն հրամանով (11/09/2020թ.) նախատեսված դեպքերի : 4.28. Անհրաժեշտ է հրապարակում ապահովել սնվելու համար նախատեսված բացօթյա տարածք, միաժամանակ ապահովելով ջրով և օձառով լվացվելու, ձեռքերի ախտահանման միջոցառումները և պահպանելով սոցիալական հեռավորությունը: 4.29. Աշխատողների ընդմիջումն անհրաժեշտ է իրականացնել սահմանափակ թվով մարդկանցով և նախապես պլանավորված գրաֆիկով/հերթափոխով: 4.30. Անհրաժեշտ է շինարարական աշխատանքներում ներգրավված աշխատողների ձեռքերն ու գործիքներն ախտահանել նախքան աշխատանքային տարածք մուտք գործելը և այնտեղից դուրս գալուց, իսկ աշխատանքային տարածքի ցանկացած մակերես կամ սարքավորում ախտահանել նախքան աշխատանքի մեկնարկը: 4.31. Շինարարական աշխատանքների ընթացքում անհրաժեշտ է բացառել	Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		

		անհատական պաշտպանիչ միջոցների համատեղ օգտագործումը կամ փոխանակումը, ինչպես նաև իրականացնել համատեղ օգտագործվող գործիքների ախտահանում մեկ աշխատակցից մյուսին փոխանցելիս: 4.32. Անհրաժեշտ է գրանցել շինարարական աշխատանքներում ներգրավված աշխատողների, այդ թվում՝ տեղաբնակների, բնակության վայրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը գրանցամատյանում: 4.33. Անհրաժեշտ է պատշաճ մակարդակով լրացնել և ՀՏԶ ներկայացնել կորոնավիրուսային հիվանդության տարածումը կանխարգելող միջոցառումների վերաբերյալ մոնիտորինգային հաշվետվությունը:	Կապալառու		
2. Հանրության հետ կապերի և իրազեկման պլան					
4. Հանրության իրազեկման բարձրացում, բողոքարկման մեխանիզմ	Ազդեցության ենթակա կողմերի և համայնքների թերի իրազեկվածությունը, տեղեկատվության և փոխըմբռնման պակասը կարող է հանգեցնել դժգոհությունների, որի արդյունքում կարող են տեղի ունենալ Ծրագրի ժամկետների հետաձգումներ:	4.1. Շինարարական աշխատանքները սկսելուց առաջ նախատեսվում է իրականացնել հանդիպում ազդակակիր անձանց հետ և տեղեկացնել ԲԱՄ-ի մասին: Հանդիպման ընթացքում կներկայացվի և կներդրվի ԲԱՄ-ը՝ համաձայն որի. Ա: Շինարարական հրապարակում՝ դարոցի տարածքում, անհրաժեշտ է հիմնել հիմնական կամ շարժական գրասենյակ: Բ: Անհրաժեշտ է տեղադրել ցուցանակներ/ ցուցապաստառներ,	ՀՏԶ Կապալառու Կապալառու Կապալառու	ՀՏԶ ՏՎԽ	

		որոնք պարունակում են տեղեկատվություն շինարար կազմակերպության գրասենյակի գտնվելու վայրի, աշխատանքային ժամերի, պատասխանատու անձանց, ինչպես նաև հեռախոսահամարների մասին, էլեկտրոնային հասցեներ այդ թվում ՀՏՀ-ի համապատասխան բաժնի հեռախոսահամարներ, էլեկտրոնային հասցեներ: Գ. Գրասենյակում անհրաժեշտ է պահել բողոքների գրանցամատյան: Բողոքի գրանցման ձևը տես Հավելված 1-ում: Դ. Անհրաժեշտ է նշանակել սոցիալական հարցերով զբաղվող պատասխանատու անձ, իսկ 15 օրվա ընթացքում պատասխանել դիմորդին հարցի լուծման վերաբերյալ:	Կապալառու		
			Կապալառու		
3. Շրջակա միջավայրի պահպանության պլան					
5. Հին դպրոցի ապամոնտաժում 6. Հողային աշխատանքներ: Շինանյութերի փոխադրումներ: Այլ շինարարական աշխատանքներ:	Դպրոցի հարակից տարածքում (մոտ 3-50մ հեռավորության վրա) առկա են բնակելի տներ, փոքր բիզնեսի կետեր և մանկապարտեզ: Շինարարական գործողությունների ընթացքում գնահատվում են փոշու և այլ վնասակար գազերի արտանետումներ. – գոյություն ունեցող դպրոցի շենքի ապամոնտաժման աշխատանքների, – հողային աշխատանքների, նոր դպրոցի շենքի կառուցման և տարածքի բարեկարգման գործողություններում, – տրանսպորտային միջոցների երթևեկության, ինչպես նաև շին տեխնիկայի շահագործման ընթացքում:	5.1. Օդի աղտոտման և փոշու կառավարում 5.1.1. Օդի որակի չափագրումներ կիրականացվեն ազդակակիր անձանց համապատասխան բողոքների դեպքում: 5.1.2. Անհրաժեշտ է իրականացնել պարբերական ջրցանում շինհրապարակից փոշու արտանետումները նվազագույնի հասցնելու նպատակով: 5.1.3. Անհրաժեշտ է նվազագույնի հասցնել շինհրապարակում պահվող նյութերի և թափոնների քանակը և պահել կուտակված նյութերը հնարավորինս ծածկված վիճակում փոշու հնարավոր տարածումից խուսափելու համար: 5.2. Աղմուկի և թթթումների կառավարում	ՀՏՀ Կապալառու Կապալառու	ՀՏՀ ՏՎԽ	

	 Ապամոնտաժման և նոր դպրոցի կառուցման շինարարական աշխատանքների ընթացքում գնահատվում է աղմուկի և թրթռումների մակարդակի աճ:	5.2.1. Աշխատատեղերում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը պետք է համապատասխանի ՀՀ օրենսդրական նորմերին և մակարդակների չափագրումներ կիրականացվեն ազդակակիր անձանց համապատասխան բողոքի դեպքում: 5.2.2. Անհրաժեշտ է խուսափել շինարարական գործողություններից, մեքենաների և սարքավորումների կայանելուց զգալուն ազդակակիրների հարևանությամբ, ինչպիսիք են մասնավոր բնակելի տները, փոքր բիզնեսի կետերը, այլ հասարակական շենքերը: 5.2.3. Հաշվի առնելով տարածքին կից բնակելի տների առակայությունը, հիմնական աղմուկ առաջացնող աշխատանքներն անհրաժեշտ է հնարավորինս իրականացնել օրվա ցերեկային ժամերին՝ 14:00-18:00: 5.2.4. Բոլոր մեքենաները պետք է ապահովված լինեն համապատասխան խլացուցիչներով, որոնց սարքին լինելը ստուգվելու է յուրաքանչյուր օր աշխատանքները սկսելուց առաջ: 5.2.5. Անհրաժեշտ է բացառել անսարք վիճակում գտնվող մեքենաների օգտագործումը: Իսկ մեքենաների կամ խլացուցիչների անսարքիության դեպքում տվյալ մեքենան անհրաժեշտ է դուրս բերել շինհրապարակից: 5.2.6. Անհրաժեշտ է խուսափել թրթռումներ առաջացնող աշխատանքներ կատարելուց, նման աշխատանքների	ՀՏՁՀ Կապալառու Կապալառու Կապալառու Կապալառու		
--	--	--	---	--	--

	Նախագծվող դպրոցի տարածքում առկա ծառաթփային բուսականության վրա ազդեցություններ, մասնավորապես՝ ազդեցության կենթակրկվեն 22 ծառեր, որոնք նախատեսվում են հատել: 	անհրաժեշտության դեպքում խստորեն իրականացնել ցերեկային ժամերին և հետևել ՀՀ թույլատրելի նորմերի մակարդակներում: 5.2.7. Անհաժեշտ է ապահովել բոլոր բանվորներին համապատասխան ԱՊՄ-րով, այդ թվում՝ ականջակալներով: 5.3. Բուսականության պահպանություն և կառավարում 5.3.1. Անհրաժեշտ է նախատեսել վնասման ենթակա ծառերի և թփերի պահպանման միջոցառումներ, որպեսզի այդպիսի ծառերը լինեն հեշտությամբ ճանաչելի աշխատողների, տրանսպորտային միջոցների համար և պաշտպանված լինեն շին գործողությունների, թափոնների տեղադրումից, փոշու ազդեցությունից և հնարավոր այլ ազդեցություններից: 5.3.2. Անհրաժեշտ է իրականացնել ազդեցության ենթարկված բուսականության պաստառապատում, իսկ ըստ անհրաժեշտության նաև ջրցանման միջոցառումներ՝ բուսականության վրա նստած փոշին հեռացնելու նպատակով: 5.3.3. Անհրաժեշտ է ապահովել տարածքում առկա բուսականության ոռոգման միջոցառումները դպրոցի շինարարության ընթացքում: 5.3.4. Անհրաժեշտ է խուսափել տարածքում այն ծառերի և թփերի հատումից, որոնք	Կապալառու Կապալառու Կապալառու Կապալառու/Դպրոցի տնօրինություն Կապալառու		
--	--	--	---	--	--

	Նախագծվող դպրոցի տարածքում առկա բուսահողի մերկացում և պահպանում՝ հետագայում տարածքի բարեկարգման օգտագործման նպատակով: 	ազդեցության չեն ենթարկվում՝ համաձայն նախագծի: 5.3.5. Անհրաժեշտ է իրականացնել դպրոցի կանաչապատման աշխատանքները հաստատված «Տարածքի կանաչապատ գոտիների բարեկարգման նախագծի» համաձայն: 5.3.6. Անհրաժեշտ է բացառել տարածքում առկա հատված բուսականության այրումը: 5.4. Բուսահողի պահպանում և կառավարում 5.4.1. Անհրաժեշտ է իրականացնել ազդեցության ենթակա հողաբուսաշերտի մերկացում և ժամանակավորապես պահեստավորում/պահպանում հրապարակում դրա համար նախատեսված վայրում՝ հետագայում տարածքի կանաչապատման աշխատանքներում օգտագործելու նպատակով: 5.4.2. Հողաբուսաշերտի պահեստավորում պետք է իրականացնել 2 մ չգերազանցող բարձրությամբ կույտերի տեսքով և պաստառներով ծածկված վիճակում: 5.4.3. Անհրաժեշտ է շինաշխատանքների ընթացքում հնարավորինս բացառել հողային մաերեսների վրա անուղղակի ազդեցություններն, ինչպիսիք են շինթափոնների տեղադրում, կեղտաջրերի/բետոնաջրերի հեռացում և այլ գործողություններ: 5.4.4. Անհրաժեշտ է շին-հրապարակում կառուցել կեղտաջրերի/բետոնաջրերի հեռացման համար նախատեսված ժամանակավոր, պաշտպանիչ թաղանթով մեկուսացած հոր/պարզարան (≥5 խ.մ): Հնարավոր կեղտաջրերի/բետոնաջրերը պետք	Կապալառու Կապալառու Կապալառու Կապալառու Կապալառու Կապալառու		
--	---	---	---	--	--

		Է հեռացնել նախատեսված պարզարանում, որտեղից հետերոգեն մասնիկների նստեցումից հետո պարզված ջուրը օգտագործել շին աշխատանքներում, իսկ հետերոգեն զանգվածը՝ պաշտպանիչ թաղանթի հետ միասին, հեռացնել աղբավայր:			
4.	5. Ենթակառուցվածքների և այլ ագրակային օբյեկտների կառավարման պլան				
6. Ենթակառուցվածքների և այլ ագրակային օբյեկտների վրա ազդեցություն:	Դպրոցի տարածքի մերձակայքում առկա շինությունների վրա ֆիզիկական ազդեցություններ: Դպրոցի տարածքում առկա խմելու ջրի ցայտաղբյուրի և տարածքի հարևանությամբ անցնող ոռոգման ջրի կանալի վրա ազդեցություն: 	6.1. Անհրաժեշտ է խուսափել շինարարական աշխատանքների ընթացքում դպրոցի տարածքի մերձակայքում առկա շինությունների վրա ֆիզիկական ազդեցություններից, իսկ շինարարության ընթացքում պատճառված վնասները կվերականգնվեն շինարար կապալառուի կողմից սեփական միջոցներով: 6.2. Անհրաժեշտ է բացառել դպրոցի մերձակայքում առկա կառույցների մոտ մեքենաների/մեխանիզմների կայանումը և ապահովվել վերջիններիս անխափան շահագործումը: 6.3. Անհրաժեշտ է բացառել տարածքում առկա ցայտաղբյուրի վրա հնարավոր ֆիզիկական վնասները: 6.4. Անհրաժեշտ է բացառել շինարարական գործողությունների ընթացքում ոռոգման ջրատարի խցափակումները՝ մշտապես պահելով համակարգի դպրոցի տարածքին հարևան հատվածը մաքուր: 6.5. Հողային աշխատանքների ընթացքում չնախատեսված ենթակառուցվածքների	Կապալառու ՀՏՁՀ ՏՎԽ Կապալառու Կապալառու Կապալառու Կապալառու ՀՏՁՀ		

		հայտնաբերման դեպքում անհրաժեշտ է տեղեկացնել Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամին:			
5. Շինարարական հրապարակի կազմակերպման պլան					
7. Շին հրապարակի կազմակերպում:	Շինհրապարակի ոչ ճիշտ կազմակերպումից բխող ազդեցություններ, ազդակիր կառույցների և սպասարկվող անձնակազմի վրա:	7.1. Շին հրապարակը անհրաժեշտ է կազմակերպել բացառապես նախագծվող դպրոցի տարածքի ներսում՝ բացառելով այլ ազակակիր տարածքների օգտագործումը առանց համապատասխան թույլտվության: 7.2. Անհրաժեշտ է շին-հրապարակը կազմակերպել այնպես, որպեսզի ապահովվի դպրոցին կից բնակելի տների անխափան մոտեցումը: 7.3. Անհրաժեշտ է կազմել շին հրապարակի կազմակերպման սխեման, որում նշված կլինեն շարժական տնակի տեղադրման, շին նյութերի պահեստավորման, բուսահողի ժամանակավոր պահեստավորման, նյութերի և թափոնների ժամանակավոր կուտակման տեղերը, մեքենաների և սարքավորումների կայանատեղերը և այլն: 7.4. Անհրաժեշտ է իրականացնել ժամանակավոր անթափանցելի ցանկապատում ողջ շին-հրապարակի պարագծով: 7.5. Անհրաժեշտ է իրականացնել շինհրապարակի ծրագրի ցուցանակի ու մուտքն արգելող նշանների տեղադրում: 7.6. Անհրաժեշտ է նվազագույնի հասցնել բաց հորերի քանակը,	Կապալառու Կապալառու Կապալառու Կապալառու Կապալառու Կապալառու		

		հետլիցքն իրականացնել հնարավորինս կարճ ժամկետներում և բացառել անիմաստ բաց հորերի առկայությունը 2.7. Շինհրապարակում: Անհրաժեշտ է ձեռնարկել բաց հորերի տեսանելի կերպով ցանկապատում/նիշահարում և նախագգուշացնող նշանների պարտադիր տեղադրում: 2.8. Շինհրապարակի տարածքը պետք է պահել մաքուր և կարգավորված, իրականացնել շինհրապարակի և մոտեցնող ճանապարհների ամենօրյա մաքրում՝ ցեխի և փոշու տարածումը կանխելու նպատակով:	Գապալառու		
			Գապալառու		
			Գապալառու		
6.	7. Երթևեկության և մոտեցման ճանապարհների կառավարման պլան				
8. Շինհրապարակ մուտք և ելք գործող մեքենաներ	Դպրոցի մոտեցման ճանապարհների վիճակը գնահատվում է լավ երթևեկության կազմակերպման համար: Երթևեկության և մոտեցման ճանապարհների վրա գնահատվում են. – երթևեկության խափանումներ – երթևեկության հետ կապված վտանգներ և անվտանգության խնդիրներ – փոշու, աղմուկի և թրթռումների մակարդակի աճ – հասարակական ճանապարհների վրա ցեխի և շին աղբի տարածում – շինարարական ծանր սարքավորումների և փոխադրամիջոցների	8.1. Մեքենաների և բեռնատարների երթևեկությունն անհրաժեշտ է կազմակերպել հասարակական երթևեկությանը և հիմնական հանրային ճանապարհներին նվազագույն անհարմարություններ և վնաս պատճառելու սկզբունքով: 8.2. Մեքենաների և բեռնատարների երթևեկությունը և մոտեցումը անհրաժեշտ է կազմակերպել բացառապես շին հրապարակ մուտքի և ելքի համար նախատեսված ճանապարհով: 8.3. Անհրաժեշտության դեպքում, ձեռնարկել դպրոցի մոտեցման ճանապարհին հասցրած վնասների վերականգման աշխատանքներ՝ ապահովելով ճանապարհի նախնական վիճակը:	Գապալառու	ՀՏԶՀ ՏՎԽ	
			Գապալառու		
			Գապալառու		

	կողմից ճանապարհներին հնարավոր վնասներ:	8.4. Անհրաժեշտության դեպքում ձեռք բերել պետ. մարմիններից շին տրանսպորտային միջոցների երթևեկության ուղիների թույլտվություն: 8.5. Շինարարական հրապարակի մուտքերն ու ելքերն անհրաժեշտ է կազմակերպել այնպես, որ նվազագույնս խոչընդոտեն կից բնակելի տների և շինությունների անցուղարձին, ընդհանուր երթևեկությանը և հասարակական անվտանգությանը: 8.6. Անհրաժեշտ է խուսափել գործողություններից, որոնք կարող են ճանապարհների խցանումների պատճառ դառնալ: 8.7. Վարորդները կվերապատրաստվեն ԵԳՊ-ի (Երթևեկության կառավարման պլանը) և անվտանգության վերաբերյալ: 8.8. Մեքենաների և սարքավորումների կայանատեղին անհրաժեշտ է կազմակերպել միայն սահմանված վայրերում: 8.9. Անհրաժեշտ է ապահովել բեռնատարների ծածկով երթևեկումը շինհրապարակը լքելիս: 8.10. Անհրաժեշտ է ապահովել, որպեսզի փոխադրամիջոցները սարքավորված լինեն ադմուկի արդյունավետ կլանիչներով և խլացուցիչներով: 8.11. Անհրաժեշտ է իրականացնել փոխադրամիջոցների տեխնիկական վիճակի կանոնավոր զննում	Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		

		վառելանյութի և յուղի հոսքը կանխելու համար: 8.12. Անհրաժեշտ է դադարեցնել արտահոսքեր ունեցող մեքենաների աշխատանքը և փոխարինել պատշաճ վիճակի մեքենաներով: 8.13. Նախքան շինհրապարակից հեռանալն անհրաժեշտ է ապահովել անվտանգությունը մաքրելու միջոցներով (աշխատանքային տեղամասում կոպճային մակերևույթների և փոխադրամիջոցների լվացման միջոցներ՝ համապատասխան արտահոսքը կանխարգելման համակարգով) շինարարական աղբն ու ցեխի տարածումը կանխելու համար: 8.14. Պարբերաբար պետք է ստուգել հարակից ճանապարհների վիճակը պարզելու համար շինհրապարակից տարածվող ցեխի առկայությունը, իսկ տարածման դեպքում անհրաժեշտ է այն մաքրել: 8.15. Անհրաժեշտ է մշտապես իրականացնել շինարարական հրապարակի, բաց պահեստների հակահրդեհային միջտարածություններ ի ժամանակին մաքրում հրդեհավտանգ թափոններից և աղբից, քանի որ հակահրդեհային միջտարածությունները չեն կարող օգտագործվել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման,	Կապալառու Կապալառու Կապալառու Կապալառու		
--	--	--	---	--	--

		ավտոտրանսպորտան տեխնիկայի կայանման համար: 8.16. Հրդեհաշիջման համար նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները և անցումները պետք է միջտ ազատ լինեն, շինարարության ընթացքում ճանապարհների փակման դեպքում, ջրային աղբյուրներին մոտենալու կամ այդ հատվածով անցնելու նպատակով տեղադրել շրջանցման ուղղությունը ցույց տվող ցուցանակներ:	Կապալառու		
7. Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլան					
9. Վտանգավոր նյութերի օգտագործում և այլ արտակարգ իրավիճակների դեպքեր (դժբախտ պատահարներ և այլն)	Վառելիքի, յուղի կամ այլ թունավոր նյութերի արտահոսքի պատճառով հնարավոր է վտանգավոր նյութերի թափանցում հողի մեջ:	9.1. Անհրաժեշտ է նշանակել արտակարգ իրավիճակների համար պատասխանատու անձ, ով մշտապես ներկա կգտնվի շին հրապարակում: 9.2. Անհրաժեշտ է մշակել և իրականացնել վտանգավոր նյութերի հետ անվտանգ կերպով վարվելու և պահեստավորելու ընթացակարգերը: 9.3. Անհրաժեշտ է իրականացնել նյութերի անվտանգության տվյալների թերթիկների, արտակարգ իրավիճակների արձագանքման քայլերի մասին տեղեկացնող պատահարների/պլակատների տեղադրում: 9.4. Արտահոսքը մաքրող գործիքները պետք է ճիշտ ձևով պահեստավորել, որպեսզի անհրաժեշտության դեպքում դրանք հեշտությամբ օգտագործվեն, ինչպես նաև աշխատող անձնակազմը պետք է	Կապալառու Կապալառու Կապալառու Կապալառու	ՀՏՁՀ ՏՎԽ	

		տեղեկացված լինի դրանց ճիշտ գործածության մասին: 9.5. Արտահոսքերի դեպքում անհրաժեշտ է հեռացնել աղտոտված հողային զանգվածը՝ հնարավոր աղտոտումը կանխելու համար: Աղտոտված հողային զանգվածը պահել և տեղափոխել թույլատրված աղբավայր հատուկ պաշտպանիչ տոպրակներով: 9.6. Վտանգավոր նյութերի կառավարումը պետք է իրականացնել ՀՀ օրենսդրական պահանջներին համապատասխան 9.7. Քիմիական և այլ, վտանգավոր նյութերն ու վառելանյութը պետք է օգտագործել միայն անհրաժեշտության դեպքում: Դրանք անհրաժեշտ է պահել ծածկված, ապահով և բնական ճանապարհով օդափոխվող տարածքում, որն ապահովված է անանցանելի/ անթափանց հատակով (ավազե, բետոնե կամ մետաղական հիմքեր) և երկրորդային պատնեշով: 9.8. Մեքենաների և սարքավորումների վառելիքով լիցքավորումը և սպասարկումն հնարավորինս պետք է իրականացնել սպասարկման կենտրոններում՝ խուսափելու համար վառելիքի արտահոսքերը հրապարակում:	Կապալառու Կապալառու Կապալառու Կապալառու Կապալառու		
--	--	--	--	--	--

		անհապաղ ախտահանման միջոցառումներ՝ հիվանդության ախտորոշման դեպքում: 9.14. Անհրաժեշտ է լրացնել արտակարգ պատահարի հաշվետվության ձևը (հավելված 2.) և ներկայացնել ՀՏԶՀ աշխատակցի մոտ հիվանդության ախտորոշման դեպքում:			
8. Թափոնների և նյութերի կառավարման պլան					
10. Շինհրապարակ և շինարարական աշխատանքներ	Շին աղբի տեղադրումը անհամապատասխան վայրերում, ջրահեռացման համակարգ ներթափանցող թափոնները և աղտոտիչները և շինարարական այն նյութերը, որոնք չեն մաքրվում շինհրապարակից իրենցից պոտենցիալ վտանգ են ներկայացնում:	10.1. Հողային հանույթը և այլ շինարարական աղբը տեղադրել բացառապես տեղական իշխանության կողմից հատկացված վայրում: 10.2. Կանոնավոր կերպով (ամենաուշը 2 օրը մեկ) շինհրապարակից անհրաժեշտ է հեռացնել շինարարական թափոններն ու աղբը փոշին և շին աղբի երկարատև կուտակումը և երթնեկության խոչընդոտները կանխելու համար: 10.3. Անհրաժեշտ է դասակարգել աղտոտված հողը, աղբն ու շինարարական մյուս թափոններն ըստ տեսակների՝ պինդ, հեղուկ և վտանգավոր: 10.4. Աղտոտված հողը, անհրաժեշտ է տեղադրել աղբի համար թույլատրված վայրերում փակ/մեկուսացված հատուկ տարաններով: 10.5. Շին հրապարակի տարածքի սահմաններում անհրաժեշտ է հատկացնել շին աղբի	Կապալառու	ՀՏԶՀ ՏՎԽ	
			Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		

		նախնական կուտակման վայր: 10.6. Կենցաղային աղբի հավաքումը իրականացնել հրապարակում տեղադրված աղբամաններում և պարբերաբար հեռացումն անհրաժեշտ է իրականացնել թույլատրված աղբավայրում: 10.7. Անհրաժեշտ է բացառել շինանյութերի և աղբի կուտակումը շինհրապարակից դուրս՝ մասնավոր կամ հասարակական տարածքում, ինչպես նաև տարածքին կից տեղադրված հասարակական աղբամանների՝ օգտագործումը՝ շին թափոնների հեռացման նպատակով: 10.8. Անհրաժեշտ է դպրոցի հին շենքի ապամոնտաժման աշխատանքների ընթացքում առաջացած նյութերը տեսակավորել երկրորդային օգտագործման համար պիտանի նյութերի և շին-աղբի: 10.9. Առաջացած երկրորդային օգտագործման համար պիտանի նյութերը հեռացնել շինարար կապալառուի պահեստամաս այլ աշխատանքներում օգտագործելու նպատակով, իսկ գոյացած աղբը տեղափոխել համայնքային աղբավայր (տես 10.1 ենթակետ):	Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		
9. Աշխատողների և ղեկավար անձնակազմի դասընթացներ					
11. Աշխատողների և ղեկավար անձնակազմի վերապատրաստում	Թերի իրազեկվածության և տեղեկատվության պակասից բխող ազդեցություններ:	11.1. Անհրաժեշտ է իրականացնել բոլոր աշխատողների համար ԲԿՊ պահանջների մասին	ՀՏԶ Կապալառու	ՀՏԶ	

		դասընթացներ՝ այդ թվում թափոնների ճիշտ կառավարման, տարածքը մաքուր պահելու և այլն: 11.2. Բոլոր աշխատողներին անհրաժեշտ է նաև իրազեկել աշխատանքի անվտանգության և արտակարգ իրավիճակների արարողկարգի մասին: 11.3. Բոլոր վարորդներին անհրաժեշտ է իրազեկել ԵԿՊ-ի վերաբերյալ:	Կապալառու		
10. Աշխատանքային տեղամասի վերականգնման և բարեկարգման պլան					
12. Շինհրապարակի վերականգնումը Դպրոցի տարածքի բարեկարգում/կանաչապատում	Անհրաժեշտ է շինհրապարակից հեռացնել շինարարական նյութերը թափոնները և շին պարագաները:	12.1. Շինհրապարակից անհրաժեշտ է հեռացնել շինարարության հետ կապված բոլոր պարագաները, այդ թվում՝ չօգտագործված նյութերը, թափոնները, մեքենաները, սարքավորումները, ցանկապատումը և այլն: 12.2. Անհրաժեշտ է վերականգնել բոլոր վնասված կամ տեղահանված կոմունիկացիաները, ինչպես նաև ցայտադրյուր-հուշարձանի ապամոնտաժման և վերատեղադրման աշխատանքները: 12.3. Անհրաժեշտ է մաքրել շինհրապարակը կենցաղային և այլ աղբից և հեռացնել յուղի, վառելիքի արտահոսքի հետքերը: 12.4. Անհրաժեշտ է իրականացնել ՀՏՁՀ-ի կողմից մշակված ընդունման- հանձնման ակտի ստուգաթերթիկի բոլոր պահանջները: 12.5. Անհրաժեշտ է կատարել բարեկարգման	Կապալառու	ՀՏՁՀ ՏՎԽ	
			Կապալառու		
			Կապալառու		
			Կապալառու		

		աշխատանքները՝ համաձայն տարածքի կանաչ գոտիների բարեկարգման նախագծի համաձայն:			
ՀԵՏ ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՓՈԻԼ					
13. Թերությունների վերացման աշխատանքներ	Շինարարական փուլի համար սահմանված բոլոր ազդեցությունները	13.1. Անհրաժեշտ է ապահովել տնկված կանաչ զանգվածի 90% կաշտականությունը և աճը: Հակառակ դեպքում անհրաժեշտ է վերատնկել և փոխարինել բոլոր վնասված կամ անառողջ բուսատեսակները:	Դպրոցի տնօրինություն/ Կապալառու	ՀՏՁՀ	
14. Բուսականության վերականգնում	Բուսականությունը չի աճում սպասվածին համաձայն	14.1. Անհրաժեշտ է ներառել Ծրագրի համար նախատեսված բուսականությունը դպրոցի կանաչապատ տարածքների սպասարկման պլանում: 14.2. Անհրաժեշտ է իրականացնել կանաչապատված տարածքի աճի և վիճակի մշտադիտարկումներ:	Դպրոցի տնօրինություն, ՀՏՁՀ, Դպրոցի տնօրինություն	ՀՏՁՀ Դպրոցի տնօրինություն	
15. Բնապահպանական աուդիտ		15.1. Իրականացնել հետշինարարական բնապահպանական աուդիտ:	ՀՏՁՀ	ՀՏՁՀ	

Աղյուսակ2: Բնապահպանական կառավարման պլան՝ մոնիթորինգ

Վայրը/ Գործողությունը/ Փուլը	Մոնիտորինգի ենթակա պարամետրեր	Մոնիտորինգի կետեր	Մոնիտորինգի գործիքներ/ մեթոդներ	Բնապահպանական գործողությունների ցուցանիշ	Պատասխանատուներ	Մոնիտորինգի հաճախականություն
ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՓՈԻԼ						

1. Աշխատանք ունենալու հնարավորություններ	Աշխատուժը համալրված է տեղացի բնակիչներից, կանանցից և ցածր որակավորում ունեցող աշխատողներից	Բոլոր շինարարական տեղամասերը	Փաստաթղթերի ստուգում այդ թվում կապալառուի կողմից աշխատատեղեր, նախատեսված են տեղաբնակ աշխատողների, ցածր որակավորում ունեցողների և կանանց համար	Կապալառուի կողմից աշխատանքի ընդունված տեղաբնակ աշխատողների, ցածր որակավորում ունեցողների և կանանց թիվը	ՀՏԶՀ ՎԽ	Կսահմանվի Կապալառուի կողմից աշխատուժի համալրման պլանի մեջ դիտարկել շինարարական գործողությունների մոբիլիզացիոն փուլում
2. Հասարակական լուսմներ և կապը հանրության հետ	Հանրության տեղեկացվածությունը շինարարության փուլերի վերաբերյալ Ազդակի կողմերի տեղեկացվածություն Ծրագրի Բողոքների արձագանքման մեխանիզմի վերաբերյալ	Բոլոր տեղամասեր շին	Փաստաթղթերի ստուգումներ: Շինարարական տեղամասերի ստուգայցեր Հանրային լուսմներ Բողոքների գրանցամատյանի ստուգումներ	Բողոքներին արձագանքման մեխանիզմն իրականացվել է ԲԳՈՒՇ-ում նկարագրված բոլոր պահանջվող ընթացակարգերին համապատասխան	ՀՏԶՀ	Հանրային լուսմները՝ շին աշխատանքները սկսելուց առաջ: ԲԱՄ-ը՝ կանոնավոր ժամանակացույցին համապատասխան
3. Տարածքի մաքրում բուսականությունից	Տարածքի մաքրումը բուսականությունից հնարավորինս նվազագույնի է հասցված Շինհրապարակի մերձակայքի բուսականությունը պաշտպանված է	Բոլոր տեղամասեր շին	Տարածքի բուսականությունից մաքրմանը վերաբերվող փաստաթղթերի ստուգում Շին. հրապարակի ստուգայցեր	Հատված թփերի գրանցամատյանը առկա է	ՀՏԶՀ	Կանոնավոր ժամանակացույցին համապատասխան

4. Երջակա միջավայրի պահպանություն	Նստվածքների առաջացում Փոշու և այլ օդի աղտոտիչների արտանետումներ Աղմուկի և թրթռումների մակարդակի բարձրացում	Բոլոր շին տեղամասեր: Շինհրապարակից 50 մ հեռավորության վրա գտնվող փոշու, աղմուկի, թրթռումների զգայուն ընկալիչներ	Ակնադիտական ստուգումներ շինհրապարակի ստուգայցերի միջոցով: Բողոքների գրանցամատյանի գրառումների ստուգում: Փոշու, աղմուկի, թրթռումների մակարդակների գործիքային ստուգում և վերլուծություն բողոքների առկայության դեպքում:	Գրանցամատյանում գրանցված բողոքների քանակն ու կարևորությունը: Փոշու, աղմուկի և թրթռումների մակարդակը գտնվում է ՀՀ գործող նորմերի սահմաններում:	ՀՏՁՀ ՎԽ	Կանոնավոր ժամանակացույցին համապատասխան
5. Շին աղբի և թափոնների տեղադրման վայրեր	Շին աղբի և թափոնների տեղադրման գտնվելու վայրը, հատակագիծը և կառավարումը:	Շին աղբի և թափոնների տեղադրման վայրի հարևանությամբ բնակչությանը պատճառված անհարմարություններ:	Փաստաթղթերի ստուգում: Շին աղբի և թափոնների տեղադրման վայրերի ստուգայցեր	Շին աղբի և թափոնների տեղադրման վայրի գտնվելու վայրը և հատակագիծը համապատասխանում են պետ մարմինների կողմից թույլատրվածին և Տարածքի կառավարման պլանին: Գրանցամատյանում գրանցված բողոքների քանակն ու կարևորությունը	ՀՏՁՀ ՎԽ	Կանոնավոր ժամանակացույցին համապատասխան
6. Երթևեկության և մոտեցման ուղիների կառավարումը	Երթուղիների և մոտեցման ուղիների գտնվելու վայրերը: Դպրոցներին, դասերին և հարևան բնակչությանը պատճառվող անհարմարությունները և անվտանգության հարցերը Ճանապարհներին և այլ կառույցներին հատկապես ջրահեռացման համակարգերին պատճառվող վնասներ:	Ճանապարհների օգտագործում, սարքավորումներ և Նյութերի տեղափոխության համար: Շինհրապարակի մոտեցման մուտքերը	Փաստաթղթերի ստուգում Շինհրապարակ կատարած ստուգայցեր	Երթևեկության և մոտեցման ուղիների համապատասխանությունը Պլանի մասնագրերին: Գրանցամատյանում գրանցված բողոքների քանակն ու կարևորությունը	ՀՏՁՀ ՎԽ	Կանոնավոր ժամանակացույցին համապատասխան

7. Վտանգավոր նյութերի և թափոնների կառավարում	Վառելիքի, յուղերի և այլ թունավոր նյութերի պատահական կամ մշտապես տեղի ունեցող արտահոսքեր	Բոլոր շինարարական տեղամասերը	Փաստաթղթերի ստուգում Շինհրապարակ կատարած ստուգայցեր	Պատահարների դեպքում պատահարների հաշվետվության ձևը լրացված է: Պատահարները կառավարվում են Արտակարգ իրավիճակների պլանին համապատասխան:	ՀՏԶ ՎԽ	Կանոնավոր ժամանակացույցին համապատասխան
8. Թափոնների և շին. նյութերի կառավարում	Շինարարական թափոնների և նյութերի կառավարումը շինարարության ընթացքում	Բոլոր շինարարական տեղամասերը	Փաստաթղթերի ստուգում: Շինհրապարակ, հանքեր, թափոնավայրեր կատարած ստուգայցեր:	Շին աղբը, կենցաղային աղբը և ոչ պիտանի և ավելցուկային նյութերի քանակները կառավարվում են Պլանին և հրահանգներին համապատասխան և տեղադրվում են միայն թույլատրված վայրում: Թափոնների գրանցամատյանը մշակված է և պատշաճ վարվում է:		
9. Շինհրապարակի վերականգնում, կանաչապատում և տարածքի բարեկարգում	Շինհրապարակը մաքրված է, նույնիսկ և թափոնները հեռացված են: Բոլոր մակերեսները, այդ թվում՝ ժամանակավոր օգտագործված տարածքները վերականգնված են: Շինհրապարակի տարածքը բարեկարգված է:	Տեղամասեր կատարած ստուգայցեր	Շինհրապարակի վերա-կանգնման, կանաչապատման և բուսականության վերականգնման պլանն առկա է: Բոլոր մակերեսները այդ թվում՝ ժամանակավոր օգտագործված տարածքները վերականգնված են մինչև սկզբնական վիճակը:	Ամբողջ շին աղբը, նյութերի մնացորդները և սարքավորումները հեռացված են շինհրապարակից: Թփերի վերատնկման վայրը և քանակը համապատասխանում են նախագծի կանաչապատման պլանին: Ապահովված է թփերի 90% կաջողակաճությունը	ՀՏԶ ՎԽ	
ՀԱՆՏԱԳՈՐԾՄԱՆ (ԹԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱՑՄԱՆ) ՓՈՒԼ						
10. Թերությունների վերացման աշխատանքներ	Աղմուկի, աղտոտիչների և օդի	Դպրոցի տարածքի սահմաններում	Բողոքներ զգայուն ընկալիչների կողմից	Բողոքների դեպքում՝ աղմուկի և թրթռումների, օդի	ՀՏԶ	

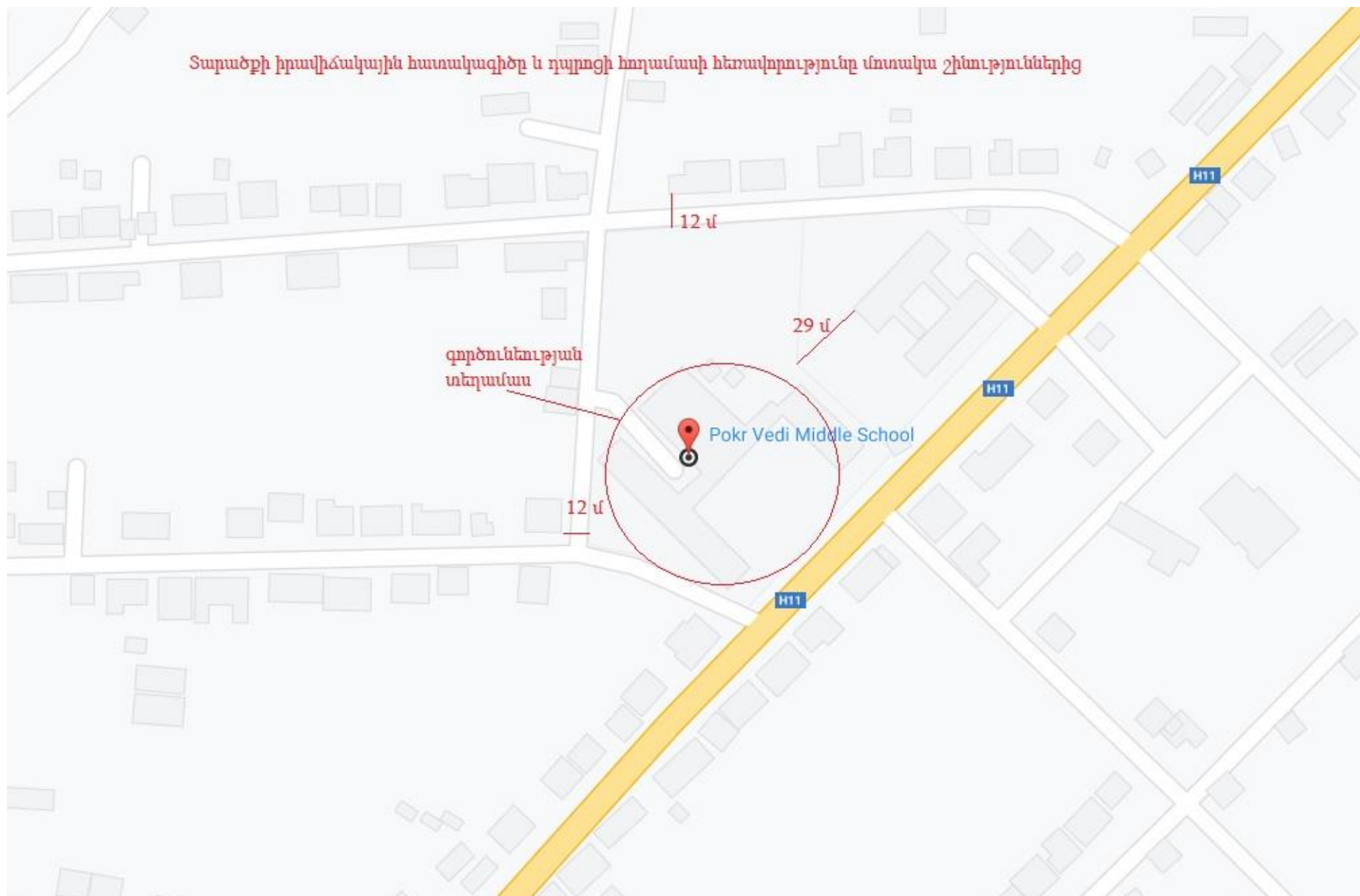
	բնապահպանական ազդեցություններ			որակի չափագրումներ ստուգելու համար համապատասխանությո ւնը ՀՀ օրենսդրական պահանջներին		
11.Տարածքի բարեկարգում	Թփերի և այլ բուսականության նորմալ աճ	Կանաչապատման բոլոր տեղամասերը	Ստուգայցեր	Թփերի և խոտածածկույթի սանիտարական վիճակի ստուգումներ	ՀՏԶՀ Դպրոցի տնօրինություն	

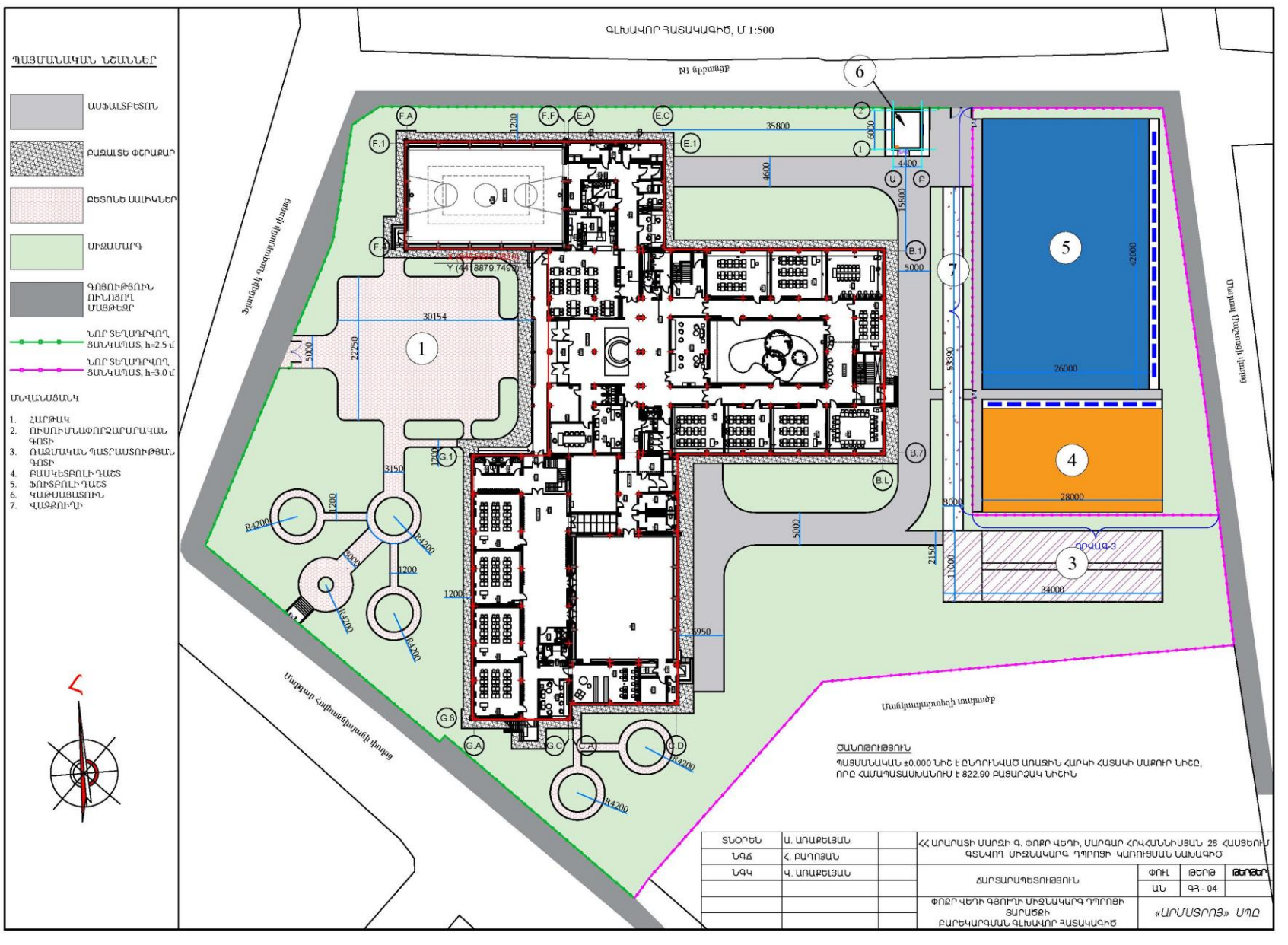
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ԲՈՂՈՔԻ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՁԵՎ

Դիմումը ներկայացնելու ամիս/ ամսաթիվը	Դիմողի անուն/ ազգանունը	Դիմողի կարգավիճակը (դպրոցի դասատու, աշակերտ, ծնող, հարևան, ձեռնարկատեր, այլ)	Բողոքի/առաջարկի բովանդակությունը	Դիմողի ստորագրությունը	Դիմումի կարգավիճակը (լուծված/ ընթացքում/ փոխանցված ՀՏԶ-ին/ չլուծված)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ՁԵՎ

Պատահարի ամիս/ ամսաթիվը	Պատահարի նկարագրությունը	Պատահարի վերացման միջոցառումները	Միջոցառումների ժամկետները և պատասխանատուն	Պատահարի վերացման կարգավիճակը

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

- ՀՀ Օրենք «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին», 2014 թ. Հունիսի 21:
- ԱԶԲ 2015, Բնապահպանական գնահատման և ուսումնասիրության շրջանակ:
- Շինարարական Կլիմայաբանություն 2011: ՀՀՇՆ II 7.01-2011ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 2011թ. Սեպտեմբերի 26-ի N167-Ն հրաման:
- Временное методическое пособие по расчету выбросов от неорганизованных источников в промышленности строительных материалов, МИНПРОМСТРОЙ СССР1984, Москва.
- [Http://xn--80aajzhcnfck0a.xn--p1ai/publicdocuments/1310049.pdf](http://xn--80aajzhcnfck0a.xn--p1ai/publicdocuments/1310049.pdf)
- ՀՀ Կառավարության որոշում N 1325-Ն «Հանրային ծանուցման և քննարկումների իրականացման կարգը սահմանելու մասին», 19 նոյեմբերի 2014 թ.:
- [Www.arlis.am](http://www.arlis.am)
- [Www.atdf.am](http://www.atdf.am)
- ՀՀ կառավարության N 862-Ա որոշում: Անհատույց սեփականության իրավունքով գույք հանձնելու և քանդման (ապամոնտաժման) աշխատանքներ կազմակերպելու մասին: 25 օգոստոս 2016, URL: <https://www.e-gov.am/gov-decrees/item/27593/>:
- Ավտոմոբիլային տրանսպորտից մթնոլորտ արտանետվող վնասակար նյութերի հաշվարկման մեթոդական ցուցումներ, Մոսկվա, Հիդրոմետհրատ – 1983:
- ՀԲ 2015: Բնապահպանական և սոցիալական գնահատման և ուսումնասիրության շրջանակ:
- ՀՀ կառավարության որոշում N160-Ն, 2 փետրվար, 2016թ: Բնակավայրերում մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի խտությունների (կոնցենտրացիանների-ՍԹԿ) նորմատիվները հաստատելու մասին: